

The Project Gutenberg eBook of Martti mestari ja hänen kisällinsä, by E. T. A. Hoffmann

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Martti mestari ja hänen kisällinsä

Author: E. T. A. Hoffmann

Translator: Aatto Suppanen

Release Date: August 3, 2009 [EBook #29585]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK MARTTI MESTARI JA HÄNEN KISÄLLINSÄ ***

Produced by Tapio Riikonen

MARTTI MESTARI JA HÄNEN KISÄLLINSÄ

Kirj.

E.T.A. Hoffmann

Suomentanut Aatto S. [Meister Martin der Kufner und seine Gesellen]

Helsingissä, Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjapainon kustantama. 1881.

SISÄLLYS:

Alkulause

Kuinka Martti herra vanhimmaksi valittiin ja miten hän siitä kiitti

Mitä sitte Martti mestarin kotona tapahtui

Miten Martti mestari piti omaa ammattiansa kaikkia muita korkeampana

Vanhan mummon ennustus

Miten Fredrik ja Reinhold kisällit tutustuivat

Miten Fredrik ja Reinhold tulivat Martti mestarin työhön

Kuinka kolmaskin kisälli tuli Martti mestarin taloon ja mitä sitte tapahtui

Mitä Martta rouva puhui kisälleistä Roosin kanssa. Konradin ja Martti mestarin riita

Reinhold lähtee pois Martti mestarilta
Miten Martti mestari ajoi Fredrikin ulos työhuoneestansa
Päätös.

Alkulause.

Varmaan heltyy sinunkin sydämmesi, rakas lukija! ja aavistava suruisuus täyttää mielesi, jos milloin joudut niille paikoille, missä muinaissaksalaisen taiteen ihanat muistomerkit kaunopuheisten kielten tavoin kertovat kultaisen muinaisuuden loistosta, hurskaudesta, ahkeruudesta ja suorasta rehellisyydestä. Olet ihan astuvinasi kuin autioksi jätettyyn asuntoon. — Vielähän on pöydällä auki pyhä kirja, jota perheen isä on lukenut, vielähän riippuu tuossa emännän valmistama kallisarvoinen kirjava vaate ja ovathan kaapit täynnä kaikenlaisia keinollisuuden arvokkaita tuotteita, nimi- ja syntymäpäivälahjoja. Sinä odotat vaan, että joku talonväestä on heti tuleva sinua vilpittömällä vierasvaraisuuden ystävällisyydellä tervehtimään. Mutta turhaan varrot niitä, jotka ajan ikuisesti vierivä virta on kerran temmannut mukaansa, vaikkapa vielä jättäytyisitkin suloisen unelman valtaan, joka luo eteesi vanhat mestarit, nuo taiturit, joiden puhe on niin yksinkertaista ja kuitenkin niin pontevaa, että se tunkeutuu luhisi ja ytimiisi saakka. Ja nyt vasta ymmärrät heidän teostensa syvällisen merkityksen, sillä nyt elät sinä heidän ajassansa ja olet käsittänyt sen ajan, joka voi luoda mestaria ja mestariteoksia. — Vaan oi! eikö lempeän ihana unikuva, päivän hyörinää säikkyen, pakene kirkkaiden aamupilvien mukana, ja useinkin juuri silloin, kun sitä olet sulkemaisillasi rakastavaa rintaasi vasten, ja sinä jätät, silmät täynnä kuumia kyyneleitä, katselemaan yhä enemmän vaalenevaa haamua? — Ympärillä vallitsevan elämän kolkko pauhu saa sinut sitte äkkiä heräämään kauniista unestasi ja sinulle jää siitä jällelle ainoastaan katkera kaiho, joka suloisella värityksellä täyttää rintasi.

Tämmöiset tunteet täyttivät, rakas lukija! näiden lehtien kirjoittajan mielen joka kerta, kun hän matkoillaan kävi maailman mainiossa Nürnbergin kaupungissa. Milloin viivähti hän ihmettelemään torikaivon kummallista rakennusta tai hautapatsasta P. Sebaldin kummulla, milloin taas tarkasteli P. Laurin rukoushuonetta tai astui linnaan ja raatihuoneeseen ihailemaan Albrecht Dürerin syväkäsitteisiä taideteoksia, ja antautui kokonaan suloisten unelmien valtaan, jotka hänet siirsivät keskelle tämän vanhan valtakaupungin muinoista komeutta.

Moni iloinen kuvaus kunnollisesta porvarielämästä sinä aikana, jolloin taide ja teollisuus vireinä ja toimeliaina kävivät käsitysten, muodostui, kirkastui ja painui katoamattomasti mieleen. Suothan, rakas lukija! minun asettaa yhden noista kuvista katsottavaksesi. Ehkäpä se sinua miellyttää ja saa sinut vielä hyvillä mielin hymyilemäänkin, ehkäpä olet tunteva Martti mestarin talon kuin omaksi kodiksesi ja viivyt mielelläsi hetkisen hänen tynnyriensä ja muiden astiainsa luona. Ja — silloin toteutuisi tosiaankin näiden lehtien kirjoittajan sydämmellisin toivo.

Kuinka Martti herra vanhimmaksi valittiin ja miten hän siitä kiitti.

Ensimmäisenä päivänä toukokuuta vuonna tuhat viisisataa kahdeksankymmentä oli vapaan valtakaupungin Nürnbergin astia- ja tynnyriseppäin kunnioitettu yhdistys koossa vanhan tavan mukaan juhlallisesti viettämässä ammattilaiskokoustansa. Vähää ennen oli yksi esimiehistä tai, kuten heitä nimitettiin, vanhimmista saatettu viimeiseen lepopaikkaansa, ja sentähden oli uusi hänen sijaansa valittava. Martti mestari sai äänet. Tosiaankaan ei voinut juuri kukaan pyrkiä hänen rinnallensa astiain lujudessa ja sievyydessä, ei kukaan ymmärtänyt niin hyvin kuin hän, miten viiniä kellarissa hoidetaan. Senpä tähden teettivätkin rikkaimmat ja ylhäisimmät herrat hänellä viinitynnyriensä, senpä tähden elikin hän mitä kukoistavimmassa varallisuudessa, olipa vielä rikaskin. Niinpä pitikin, kun Martti mestari oli valittu, arvokas raatiherra Jaakko Paumgartner, joka työnteettäjänä nyt oli ammattikunnankin johtajana, seuraavan puheen:

"Hyvin teitte siinä, ystäväni! että valitsitte Martti mestarin esimieheksenne, sillä parempaa miestä ei virkaan voisi mistään löytää. Martti mestaria kunnioittavat kaikki, jotka hänet tuntevat, hänen suuren taitavuutensa tähden ja hänen pitkällisen kokemuksensa tähden viinin suojelemisen ja säilyttämisen taidossa. Hänen vireä ahkeruutensa, hänen hurskas elämänsä, puhumattakaan kaikesta rikkaudesta, jonka hän on koonnut, olkoot teille kaikille seurattavana esimerkkinä! Olkaa siis, rakas Martti mestari, tuhannesti tervetullut meidän arvoisaksi esimieheksemme!"

Näin lausuen nousi Paumgartner istuimeltansa ja astui avoimin sylin muutaman askeleen eteenpäin, odotellen, että Martti mestari tulisi hänelle vastaan. Tämä nojasikin molemmat kätensä tuolin selkälautaa vasten ja kohosi hitaasti ja raskaasti, miten vaan hänen hyvin hoidettu ruumiinsa salli.

Sitten astui hän yhtä hitaasti Paumgartnerin ystävälliseen syliin, johon syleilykseen hän kuitenkin tuskin ollenkaan vastasi.

"No, Martti mestari", sanoi Paumgartner, siitä vähän kummastuneena, "ettekö ehkä olekaan tyytyväinen siihen, että valitsimme teidät esimieheksemme?"

Martti mestari keikahutti tapansa mukaan päätänsä taaksepäin, rummutti molemmilla käsillään täyteläistä vatsaansa ja katseli ympärillensä, silmät ihan selällänsä, alahuuli vähän pitemmällä. Sitten alkoi hän, Paumgartneriin päin kääntyneenä, näin:

"Mitä, rakas, arvoisa herrani, siihenkö en olisi tyytyväinen, että saan, mitä minulle on tuleva! Kukapa ei ottaisi vastaan uljaan työnsä ja toimensa palkkaa, kukapa ajaisi kynnykseltänsä kelvottoman velkamiehen, joka vihdoinkin tulee jo kauan sitten saamaansa rahaa takaisin maksamaan. No, hyvät miehet", lisäsi Martti, kääntyen ympärillään istuvien mestarien puoleen, "joko vihdoinkin ymmärsitte, että *minun* — *minun tulee* olla kunniallisen ammattikuntamme esimies? — Mitä vaaditte te esimieheltä? — Pitääkö hänen olla taitavin työssänsä? Menkää katsomaan kahden fuderin [fuder on noin 360 kannua] vetävää, tulen avulla tehtyä tynnyriäni, ainoaa mestariteostani, ja sanokaa sitte, voiko kukaan teistä kehua tehneensä samanlaista, mitä kestävyyteen ja työn siisteyteen tulee. Vai pitääkö esimiehellä olla rahaa ja tavaraa? Tulkaa kotiini, siellä aukasen minä teille kirstuni ja arkkuni, ja te saatte iloita kylliksenne kiiltävän kullan ja hopean loistosta. Tai vaaditteko esimieheltänne, että hän olisi kunnioitettu sekä ylhäisten että alhaisten kesken? — Kysykää vaan kunniallisilta raatiherroiltamme, kysykää ruhtinailta ja muilta kelpo Nürnbergimme ympärillä asuvilta herroilta, kysykää korkearvoiselta Bambergin piispalta, kysykää vaan, mitä he kaikki Martti mestarista arvelevat. No! — minä luulen, te ette saa mitään pahaa kuulla!" — Ja näin sanoessaan taputteli Martti herra oikein mielissään täyteläistä vatsaansa, silmät puoliuimessa, ja jatkoi sitte, kun kaikki olivat ääneti ja ainoastaan arveluttavaa rykimistä alkoi sieltä täältä kuulua: "mutta minä huomaan, minä tiedän sen hyvin, minun pitää nyt vielä nöyryimmästi kiittää teitä siitä, että Herra vihdoinkin on vaaliasiassa valaissut teidän järkenne. — No! — kun minä saan maksun työstäni, kun minulle velkamies maksaa lainaamansa rahasumman, silloin kirjoitan minä tilin tai velkakirjan alle: Kiittäen tunnustan tämän suoritetuksi, Martti, täkäläinen tynnyriseppä. — Olkaa siis kaikki sydämmestäni kiitetyt siitä, että valitsitte esimieheksenne ja vanhimmaksenne ja siten suorittitte vanhan velkanne. Muuten lupaan minä hoitaa virkaani kaikella uskollisuudella ja hurskaudella. Yhdistystä, kutakin teistä autan minä tarvittaessa neuvoilla ja töillä ja koko voimallani, miten vaan taidan. Silmämääränäni on oleva meidän mainion ammattimme pitäminen ja pysyttäminen kaikessa siinä kunniasa ja arvossa, mikä sillä nyt on. Minä pyydän teitä, arvoisat ammattiherrani, teitä kaikkia, hyvät ystävät ja mestarit, tulemaan ensi sunnuntaina iloisille päivällisille kotiini. Oivallista Hochheimin tai Johannisbergin viiniä ryyppien tai mitä muuta jaloa juomaa vaan rikkaasta kellaristani tahdotte, saamme silloin ilomielin keskustella, mitä nyt ensiksi on kaikkein meidän hyväksi tehtävä! — Sydämmellisesti kutsun vielä kerran teitä kaikkia".

Kunnioitettavain mestarien kasvot, jotka Martin ylpeän puheen ajalla olivat huomattavasti synkistyneet, kirkastuivat nyt jälleen, ja kolkkoa äänettömyyttä seurasi iloinen keskustelu, jossa paljonkin puheltiin Martti herran suurista ansioista ja erinomaisesta viinikellarista. Kaikki lupasivat tulla seuraavana sunnuntaina ja ojensivat äsken valitulle esimiehelleen kättä, jota hän ystävällisesti pudisti ja painoipa vielä muutamia mestareja vatsaansakin vasten, ikäänkuin syleilläksensä heitä. Siitä erottiin sitte iloisina ja tyytyväisinä.

Mitä sitte Martti mestarin kotona tapahtui.

Raatiherra Jaakko Paumgartnerin täytyi kotiinsa mennessään kulkea Martti mestarin talon ohitse. Kun nyt Paumgartner ja Martti olivat talon portilla ja Paumgartner tahtoi mennä edelleen, otti Martti mestari lakin päästänsä, kumarsi kunnioittavasti niin syvään, kuin hän suinkin taisi, ja sanoi raatiherralle: "ettekö toki tahtoisi hetkiseksi poiketa halpaan majaan, hyvä, arvoisa herrani! — Suokaa minun saada huvia ja oppia teidän viisaista puheistanne!"

"Mitä joutavia, hyvä Martti mestari", sanoi Paumgartner hymyten, "mielellänihän minä poikkeen teidän luoksenne. Mutta miksi sanotte taloanne halvaksi? Tiedänhän minä, ettei kellään rikkaimmallakaan porvarilla ole runsaammin koristuksia ja kalleita kaluja kuin teillä; ja äskenhän te juuri päätitte kauniin rakennuksenne, joka tekee teidän talonne koko meidän kuuluisan valtakaupunkimme koristukseksi, ja sisustuksesta en tahdo ollenkaan virkkaa mitään, sillä siitä ei tarvitsisi kenenkään ylhäisenkään hävetä".

Paumgartner-vanhus olikin oikeassa, sillä heti kun kirkkaaksi silitetty, metallilla runsaasti koristettu ovi oli saatu auki, näytti jo sen takaa ilmestyvä esihuone siistin lattiaansa, kauneiden kuvataulujensa, taidollisten kaappiensa ja tuoliensa vuoksi kokonaisuutelta korusalilta. Siinä tottelikin jokainen mielellään

runovärssyn neuvoa, joka vanhan tavan mukaan oli piirretty juuri sen vieressä riippuvaan tauluun:

Ken mielivi sisälle askeltaa,
Sen jalkimet puhtahat olla saa,
Tai parempi ensin ne heittää pois,
Niin moittehet kaikki ne välttää vois.
Sen viisas tietävi ennestään,
Miten vierashuoneissa käyttäytään.

Päivä oli helteinen ja ilma salissa nyt, iltahämärän tullessa, kuuma ja kolea. Martti mestari vei sentähden ylhäisen vieraansa tilavaan, viileään korukyökkiin. Siksi nimitettiin rikkaiden porvarien taloissa siihen aikaan erästä keittiön tavoin rakennettua kammaria, jota ei kuitenkaan käytetty keittämistä varten, se oli vaan katsottavaksi koristettu kaikenlaisilla kalleilla keitto- ja muilla ruokakaluilla. Heti sisään päästyä huusi Martti mestari kovalla äänellä: "Roosa! Roosa!" ja paikalla avautuikin ovi ja Roosa, Martin ainoa tytär, astui sisään.

Nyt pitäisi sinun, rakkahin lukijani! hyvin tarkoin ja elävästi muistaa mainion Albrecht Dürerin mestariteoksia. Sinulla pitäisi olla edessäsi nuo ihanat immet, semmoisina kuin ne hänen tauluillansa ovat kuvattuina, täynnä ylevää suloutta, lempeyttä ja hurskautta. Muistele tuota jalon vartalon hentoutta, kauniisti kaarevaa, valkoista otsaa, ruusuväriin vivahtavain kasvojen elävyyttä, hienoja, punaisen hohtavia huulia, hurskaan ikävällä katselevaa silmää, jota tummat ripset puoleksi verhoovat, kuin varjoisa lehdikko kuun paistetta — muistele taidollisesti sieviksi palmikoiksi soviteltua, silkkihienoa tukkaa — muistele noiden impien kaikkea taivahista kauneutta, silloin on sinulla valmiina lempeä Roosa. Miten voisikaan muuten kertoja kuvailla sinulle tätä rakasta taivaan lasta? — Olkoon kuitenkin tässä vielä lupa muistaa yhtä uljasta nuorta taiteilijaa, jonka sydämmeen on tunkeunut valaiseva heijastus tuosta kultaisesta muinaisajasta. Tällä tarkoitan Roomassa asuvaa, saksalaista maalaria Korneliusta. — "En neitonen oo enkä kaunis!" — semmoinen kuin Korneliuksen kuvissa Goethen Faustin Margaretha oli lausueessaan näitä sanoja, niin, semmoinen oli kyllä Roosakin, kun hän hurskaana, siveän arkana koki väistyä vallattomain kosijainsa tieltä.

Roosa kumarsi nöyrästi kuin lapsi Paumgartnerille ja suuteli hänen kättänsä. Vanhusherran kalpeat kasvot sävähtivät ihan tulipunaisiksi ja niin leimahti vielä jo aikoja sitten menneen nuoruuden tuli hänen silmissänsä, kuin iltarusko vielä laskiessansa kerran välähtäen kultaa metsien varjoisat lehdot.

"Oi", huudahti hän iloisasti, "oi, Martti mestari, te olette varakas, rikas mies, vaan paras taivaan lahja, minkä Herra teille on suonut, on kuitenkin teidän suloinen, lempeä tyttärenne, Roosa. Jos meiltä vanhoilta herroilta, kun neuvottelemassa istumme, sydän lämpenee, jos me emme voi kääntää heikkoja silmiämme tyttärestänne, kun hän vaan milloin tulee näkyviin, kuka sitte voi moittia nuoria siitä, että he kohdatessansa hänet kadulla jäävät kuin kivettyneinä seisomaan, että he kirkossa katselevat vaan teidän tyttärtänne eivätkä hengellistä herraa, että he leikkinurmikolla tai muissa leikkitiloissa kaikkien tyttöjen harmiksi kävelevät huokailen, rakastavin silmäyksin ja imarteleivin puhein vaan teidän tyttärenne perästä. — Niin, Martti mestari, te saatte valita itsellenne vävyn meidän ylhäisistä nuorukaisistamme tai mistä vaan tahdotte".

Martti mestarin muoto vetäytyi synkkiin kurttuihin. Hän käski tyttärensä tuoda jaloa, vanhaa viiniä ja sanoi, hänen punastunein poskin, alaspäin katsoen pois mentyään, Paumgartnerille:

"Tosiaan, rakas herrani, on kyllä totta, että lapseni on saanut osakseen erinomaisen kauneuden ja että taivas on siinäkin suhteessa tehnyt minut rikkaaksi, mutta kuinka saatatte te puhua siitä tyttösen läsnä ollessa, ja ylhäisestä vävystä ei maksa vaivaa virkkaa mitään."

"Vaietkaa", vastasi Paumgartner nauraen, "vaietkaahan, Martti mestari; sydämmestähän suu puhuu! — Ettekö siis luule minun kankean veren enää rupeavankaan hyppelemään vanhassa sydämmessäni, kun Roosaa näen, ja jos silloin sanon suoraan, mitä hän ihan varmaan itsekin vallan hyvin tietää, niin ei siitä suinkaan synny mitään harmia".

Roosa toi viiniä ja kaksi komeata juomalasia. Martti taas työnsi raskaan, kummallisilla leikkauksilla koristetun pöydän keskelle lattiata. Tuskin ehtivät kuitenkaan vanhukset asettua istumaan pöydän viereen, tuskin sai Martti lasit täyttäneeksi, kun jo kuului pihalta ratsuhevoson jalkain kopina. Ratsastaja kuului pysähtyvän, ja samassa kaikui hänen äänensä jo esihuoneessa. Roosa kiiruhti sinne ja palasi heti ilmoittamaan, että vanha herra Henrikki von Spangenberg oli siellä ja halusi tulla Martti mestarin puheille.

"Onpahan tämä ilta oikein onnen ilta, kun vanhin kelpo tilaaja poikkeaa luokseni. Varmaankin uusia tilauksia, uutta työtä." — Ja niin sanoen riensi hän niin nopeasti, kuin vaan voi, tervetullutta vierasta vastaan ottamaan.

Miten Martti mestari piti omaa ammattiansa kaikkia muita korkeampana.

Hochheimin viini vaahtosi kauneissa tahkotuissa juomalaseissa ja sai kaikki kolme vanhusta hyvin puhelijaksi. Etenkin osasi Spangenberg, vielä vanhoillaankin nuoruuden hilpeän mielen innostamana, ladella monta huvittavaa tapausta nuoruutensa ajoilta, niin että Martti mestarin vatsa aika tavalla hyppelehti ja että hänen täytyi hillittömän naurun tähden pyyhkiä kerta toisensa perästä kyyneleitä silmistään. Tavallista enemmän unhotti Paumgartnerkin raatiherrallisen vakavuutensa, nautiskeli jaloa juomaa ja otti osaa hauskaan keskusteluun. Mutta kun nyt Rosa taas astui sisään, käsivarrella sievä korinen, josta hän otti esille pöytälinat, valkoiset kuin äsken satanut lumi, ynnä muut ruoka-astiat ja -aseet; kun hän toimeliaana astua sipsutellen kattoi pöydän ja siihen lateli kaikenlaisia hyvin maustetuita ruokia, ja kun hän sitten vienosti hymyten pyysi herroja käymään ruualle eikä katsomaan ylös, mitä kiireesti vaan oli laitettu, silloin vaiken puhelu ja nauru. Ei kumpikaan, ei Paumgartner eikä Spangenberg, voinut kääntää katsettaan herttaisesta neitosesta ja Martti mestarikin, tuolillaan taaksepäin nojautuneena, kädet ristissä, katseli tyytyväisesti muhoillen hänen toimellista emännöimistään.

Roosa aikoi poistua, mutta silloin hypähti Spangenberg reippaasti kuin nuorukainen ylös, otti tytön olkapäistä kiini ja toisteli, kirkasten kyynelten vierieissä hänen silmistään, toistelemistaan: "oi, sä hurskas, suloinen enkeli — sä armas, rakas tyttönen", — sekä suuteli häntä sitte kahdesti otsalle ja palasi syvissä mietteissä paikallensa. Paumgartner joi Roosaa terveydeksi.

"Todella", alkoi Spangenberg Roosaa mentyä, "tosiaankin, Martti mestari, on taivas teille tyttäressänne suonut aarteen, jonka arvoa te ette ollenkaan osaa oikein arvata. Hän tuottaa vielä teille suuren kunnian; kukapa ei tulisi teidän vävyksenne, olipa hän sitten mistä säädystä hyvänsä".

"Näettekö", keskeytti Paumgartner, "näettekö nyt, Martti mestari, että herra von Spangenbergillä on asiasta aivan samat ajatukset kuin minullakin. Minä olen jo näkevinäni rakkaan Roosaa ylhäisen morsiamena, kallis helmikoristus kauneissa kultaruskeissa hiuksissansa".

"Hyvät herrat", alkoi Martti mestari ihan kiukkuisena, "hyvät herrat, mitenkä voittekaan yhä puhua vaan samasta asiasta ja semmoisesta, jota minä en vielä tällä kertaa ajattele vähintäkään. Roosaa on nyt kahdeksannellatoista ja niin nuoren tyttölepakon ei vielä tarvitse sulhasia katsella. Miten vast'edes on käyvä, siitä saa Herra huolen pitää, mutta se vaan on varma, ettei ylhäinen eikä kukaan muukaan saa koskea tyttärentäni käteen, kuin se tynnyriseppä, joka minulle osoittaa olevansa kunnollisin, taitavin mestari, jos muuten tyttärentäni hänestä huolii, sillä pakottaa en tahdo rakasta lastani mihinkään maailmassa, kaikista vähimmin naimisiin semmoiselle miehelle, joka ei ole hänen mieleisensä".

Spangenberg ja Paumgartner katsoivat toisiansa, kummastuneina tästä mestarin omituisesta lausumasta. Vihdoin kysäsi Spangenberg.

"Tyttärentäni ei siis saa mennä naimisiin ulkopuolelle teidän omaa säätyänne?"

"Jumala häntä siitä varjelkoon!" vastasi Martti.

"Mutta", jatkoi Spangenberg kyselemistään, "jos joku muu kuin mestari, joku kultaseppä tai ehkä nuori reipas taiteilija kosisi Roosaa ja miellyttäisi häntä paljoa enemmän kuin kukaan muu nuorukainen, kuinka sitten?"

"Näyttäkää minulle", virkkoi Martti, keikauttaen päätään, "näyttäkää minulle, hyvä nuorukainen, sanoisin minä, sievä kahden fuderin vetävä tynnyri, jonka olette valmistaneet mestariteokseksenne, ja jollei hän sitä voisi, avaisin minä hänelle ystävällisesti oven ja pyytäisin kohteliaasti häntä tuki vielä koettamaan jossain muualla onneansa".

"Vaan jos", pitkitti vielä Spangenberg, "jos nuorukainen sanoisi: tuommoista pientä rakennusta ei minulla ole teille näyttää, vaan tulkaa minun kanssani torille ja katsokaa tuota komeata kartanoa, joka uljaasti kantaa kaunista harjaansa ylhäällä ilmassa — se on *minun* mestariteokseni".

"Ah, hyvä herra", keskeytti Martti mestari kärsimättömänä Spangenbergin puheen, "turhaan koetatte saada minun uskomaan jotain muuta. *Minun* ammattiveljiäni pitää minun vävyäni oleman, sillä omaa ammattiani pidän minä paraimpana kaikista, mitä maan päällä on. Luuletteko sitte siinä kylliksi olevan, että vanteiden ajamalla laitalautain ympärille saa astian koossa pysymään? Ja eikö sekin jo ole kaunista ja ihanaa, että meidän ammatissamme tarvitaan tietää ja taitaa, miten taivaan kaunista lahjaa, jaloa viiniä on hoidettava ja holhottava, että se jalostuisi ja elähyttäisi meitä kaikella voimallaan ja makeudellaan kuin jollakin todellisella, hehkuvalla elämän-hengellä. Entä sitte tynnyrien rakennus. Eikö meidän ensin pidä, jos mieli saada työtä onnistumaan, kaikkia tarkasti mitellä ja määrällä? Meidän pitää olla samalla kertaa laskumestaria ja mittautaituria, sillä kuinka me muuten ymmärtäisimme astiain suuruuden ja suhdallisuuden edeltäkäs määrät? Oi, herrani, oikein

sydämmeni hyppii ilosta, kun semmoisen aika tynnyrin saan valmistumaisilleen, kun se ensin on kelmollisesti muodosteltu sahalla ja kirveellä, kun kisällit sitte heiluttelevat kurikoitansa ja ne paukkuvat karttujen päihin, hei! se on hauskaa musiikkia! Siinä on nyt hyvin suunniteltu rakennus, ja tottapa saan hiukan ylvästellen katsella ympärilleni, kun tempaan leimasimen käteeni ja sillä poltan noihin tynnyrin pohjaan hyvin tunnetun tehdasmerkkini, jota kaikki kunnan viinimestarit kunnioittavat. — Te puhutte vielä rakennusmestareista, hyvä herra! ja tosiaankin on semmoinen komea kartano kaunis rakennus, vaan jos minä olisin rakennusmestari, ja minua, kulkiessani teokseni ohitse, katselisi kuistilta joku siistitön henki, tyhjäntoimittaja, kelvoton heittiö, joka on kartanon omakseen saanut, silloin häpeäisin minä ihan sisälmyksiini asti, ja pelkästä harmista ja kiukusta syttyisi minussa halu särkeä ja kukistaa omain käsieni työ. Semmoista ei toki voi minulle sattua minun rakennuksissani. Niissä asuu aina vaan maan puhtain henki, jalo viini. — Jumala siunatkoon minun ammattiani!"

"Teidän ylistyspuheenne", virkkoi Spangenberg, "oli oikein ylevä ja uljas. Kunniaksi se teille on, että pidätte ammattianne oikein korkeassa arvossa, mutta älkää vaan pikastuko, vaikk'en vielä voikaan jättää teitä rauhaan. Mitäpä, jos toden perästä joku ylhäinen tulisi kosimaan tyttärtänne? Jos jonkun koko elämä ja onni riippuisi vaan teidän suostumuksestanne, tottahan silloin moni seikka näyttäisi ihan toisenlaiselta, kuin mitä nyt arvelette".

"Oi", huudahti Martti mestari jotensakin kiivaasti, "mitä voisin minä silloin muuta tehdä kuin kumartaa kohteliaasti ja sanoa: hyvä herra! jos olisitte kunnan tynnyriseppä, mutta nyt —"

"Kuulkaahan vielä!" keskeytti häntä Spangenberg, "jospa nyt jonakin onnen päivänä kaunis aatelineen nuorukainen ajaisi komeissa vaatteissa upealla ratsulla ja loistavan seuralaisjoukon kanssa talonne oven eteen ja pyytäisi teidän Roosaanne puolisoiksesi?"

"Hei, miten kiireesti minä rientäisin", tiuskasi Martti mestari yhä kiivaammin kuin ennen, "sulkemaan lukoilla ja salvoilla oveani — miten minä huutaisin: ratsastakaa edelleen! ratsastakaa edelleen, mahtava herra, minun Roosani kaltaisia ruusuja ei kukoista teitä varten, ei, viinikellarinihan se teitä ja raha-arkkuni miellyttää ja tytön otatte te vaan kaupan päällisiksi — mutta menkää, menkää vaan edelleen!"

Spangenberg vanhus nousi, koko muoto ihan tulipunaisena, istuimeltaan, nojasi molemmilla käsillään pöytään ja katsoa tuijotti eteensä.

"Nyt", alkoi hän hetkisen perästä, "vielä viimeinen kysymys, Martti mestari. Jos se nuori herra teidän ovenne edessä olisi minun oma poikani, jos itse tulisin poikani mukana, sulkisitteko silloinkin ovenne, luulisitteko silloinkin, että me olisimme tulleet ainoastaan teidän viinikellarinne, teihin kultarahojenne tähden?"

"En suinkaan", vakuutti Martti mestari, "en suinkaan, hyvä armollinen herrani; minä avaisin teille ystävällisesti ovet; kaikki, mitä talossani on, olisi teidän ja teidän poikanne käytettävänä, mutta mitä Roosaan tulee, sanoisin minä: jospa olisi taivas toimittanut niin, että teidän soreasta poika herrastanne olisi tullut kunnan tynnyrintekijä, silloin ei kukaan olisi minulle mieluisampi vävy kuin hän, vaan nyt! — Mutta, hyvä arvoisa herra, miksi pilkkaatte ja kiusaattekin minua semmoisilla kummallisilla kysymyksillä? Katsokaa vaan, miten iloinen pakinoimisemme on kokonaan muuttunut, miten pikarit seisovat tuossa täysinä. Jättäkäämme koko puhe vävystä ja Roosaa häistä sikseen, minä juon teidän poikanne terveydeksi, joka kuuluu olevan oivan kaunis herra".

Samassa tempasi hän pikarinsa, jota esimerkkiä Paumgartnerkin noudatti sanoen:

"Loppukoot kaikki turhat puheet ja eläköön teidän uljas poikanne!"

Spangenberg kilisti lasia ja sanoi teeskelevästi hymyten:

"Voittehan sen hyvin huomata, että minä laskin vaan leikkiä, sillä ainoastaan hurja rakkauden vimma saisi minun poikani, joka voi valita itselleen puolison mistä ja miten ylhäisestä suvusta hyvänsä, niin kokonaan unhottamaan sukunsa ja syntyensä arvon, että hän tulisi teidän tyttärtänne kosimaan. Mutta olisittehan kuitenkin saattanut vastata minulle vähän ystävällisemmin".

"Enhän minä, hyvä herra", vastasi Martti, "voi leikilläkään puhua toisin kuin jos tuommoisia ihmeitä todella sattuisi, kuin te siinä jaarittelitte. Sallikaa muuten minun pitää ylpeyteni, sillä täytyyhän teidänkin myöntää ja todistaa, että minä olen paras tynnyriseppä hyvin laajalla alalla, että minä lujasti ja uskollisesti seuraan autuaasti nukkuneen keisarimme, Maximilian vainajan viiniasetusta, että minä hurskaana miehenä halveksin kaikkea jumalattomuutta, että minä kahden fuderin vetävän tynnyrini savustamiseen käytän ainoastaan yhden luodin puhdasta tulikiveä, mikä määrä kyllä tarvitaan astian kestäväksi tehdessä, sen kaiken voitte, hyvät, arvoisat herrat, huomata viinini mausta".

Spangenberg koetti, uudestaan istumaan käyden, näyttää iloiselta ja Paumgartner käänsi keskustelun toisiin asioihin. Mutta samoin kuin soittokoneen kielet, päästyään kerran epäsointuisiksi, aina

uudestaan alkavat rämistä, ja soittaja saa turhaan koettaa viekoitella esiin alkuperäisiä tähtisointuisia ääniä, niin ei nytkään enää tahtonut yksikään sana noiden kolmen vanhuksen puhellessa sopia toiseensa. Spangenberg huusi vihdoin palvelijoitaan ja läksi ihan äreänä Martti mestarin talosta, johon hän oli tullut iloisena ja tyytyväisenä.

Vanhan mummon ennustus.

Martti mestari oli vanhan tuttavansa ja työnteettäjän kiukuissaan lähtemisestä vähän hämmästyksissään ja sanoi Paumgartnerille, joka juuri oli tyhjentänyt viimeisen pikarinsa ja aikoi myöskin lähteä:

"Minä en voi ollenkaan ymmärtää, mitä hän tarkoitti noilla puheillansa ja miten hän vielä taisi suuttuakin".

"Hyvä Martti mestari", virkkoi siihen Paumgartner, "te olette hurskas kunnan mies, ja semmoinen saa kyllä vähän ylvästelläkin siitä, mitä hän Jumalan avulla kunnollisesti toimittaa ja mikä hänelle on tuottanut kunniaa ja rikkautta. Se ei vaan saa pahentua kerskailevaksi ylpeydeksi, joka on vastoin kaikkea kristillisyyttä. Ja ammattikokouksessa tänään teitte siinä vähän väärin, että asetitte itsenne kaikkia muita mestaria korkeammalle; olkaa vaan taidossanne miten paljon hyvänsä etevämpi muita kaikkia, mutta sanoa se heille ihan suoraan vasten silmiä, sehän herättää vaan harmia ja tyytymättömyyttä. Ja nyt sitte tänä iltana! Ettehän toki liene niin sokea, että olisitte luulleet Spangenbergin tarkoittaneen puheellaan mitään muuta kuin leikillisesti vaan koetella, miten pitkälle teidän kopea, itsepäinen ylpeytenne menisi. Kovastihan se tietysti loukkasi arvokasta herraa, kun te jokaisen ylhäisen aatelisnuorukaisen kosimisessa olitte huomaavinne ainoastaan kelvotonta ahneutta. Ja vielä sittenkin olisi kaikki käynyt hyvin, jos olisitte vähän sovitelleet sanojanne, kun Spangenberg alkoi puhua omasta pojastansa. Mitäpä, jos olisitte sanoneet: niin, hyvä, arvoisa herrani, jos te itse tulisitte poikanne kanssa ja hänen puhemiehenään, niin, semmoista kunniaa en olisi osannut odottaa, silloin horjuisivat vahvimmatkin päätökseni. Todella, jos niin olisitte sanoneet, olisi siitä varmaankin seurannut, että Spangenberg vanhus olisi unhottanut edellisen loukkauksen, hymyillyt iloisesti ja tullut tyytyväiseksi kuin ennenkin".

"Moittikaa vaan", virkkoi Martti mestari, "moittikaa minua oikein kylläksenne, minä sen kyllä ansaitseen, mutta kun tuo vanhus lörpötteli semmoisia järjettömiä loruja, kirveli se oikein kurkkuani, enkä minä voinut toisin vastata".

"Ja sitten", jatkoi Paumgartner, "koko tuo hullunkurinen päätöksenne naittaa tyttärenne ainoastaan tynnyrisepälle! Taivaan huoleksi sanotte te jättävänne tyttärenne kohtalon määräämisen ja kuitenkin teette te maallisesta heikkomielisyydestänne omavaltaisesti ja ijäisen Isän päätöstä odottamatta määräyksen, rajoittaessanne sen piirin, josta teidän tuleva vävyenne on oleva. Se voi olla turmioksi sekä teille että teidän Roosallenne. Luopukaa, Martti mestari, semmoisesta epäkristillisestä, lapsellisesta hulluudesta! Antakaa ijäisen Isän vallita, Hän on kyllä tyttärenne hurskaassa sydämessä julistava oikean päätöksensä.

"Oh, arvoisa herrani", sanoi Martti mestari arkamaisesti, "nyt vasta näen, miten pahasti tein, kun en kohta puhunut kaikkia. Te luulette ammattini kunnioittamisen yksistään saattaneen minut näin järkähtämättömästi päättämään antaa Roosani vaimoksi ainoastaan tynnyrisepälle, mutta asia ei ole niin, siihen on vielä toinenkin varsin ihmeellinen, salaperäinen syy — Minä en ennen laske teitä menemään, kuin olette kuulleet kaikki; te ette saa yli yön olla suutuksissanne minuun. Istukaa, minä pyydän sitä oikein sydämmestäni, viipykää vielä hetkinen. Katsokaa, onhan tästä vielä pullo vanhinta viiniä; se ei kelvannut tuolle närkästyneelle herralle, vaan viihdyttähän te toki vielä minun luonani".

Paumgartneria kummastutti Martti mestarin ystävällinen puheleminen, joka ei ollenkaan ollut hänen luonteensa mukaista. Näytti siltä, kuin olisi miehellä mielessä jotain erinomaisen tärkeätä, mikä hänen kaikin mokomin piti saada puhua. Paumgartner istuutui siis ja joi pikarin viiniä. Martti mestari alkoi seuraavasti:

"Tiedättehän, rakas, arvoisa herrani, että minun kelpo rouvani kuoli kohta Roosan synnyttyä vaivaloisen lapsivuoteen seurauksista. Silloin eli vielä vanha mummoni, jos perin kuurona, sokeana, melkein ihan sanan saamattomana, kokonaan halvattuna yöt päivät vuoteellaan viruminen muuten ansaitsee elämän nimeä. Roosani oli juuri kastettu ja imettäjä istui lapsen kanssa tuvassa, jossa mummo makasi. Minun sydämmeni oli niin suruinen ja katsellessani kaunista lasta samalla niin iloinen ja haikea, minä olin niin syvästi liikutettu, etten tuntenut kelpaavani mihinkään työhön, ja seisoin siis ääneti ajatuksiini vaipuneena vanhan mummon vuoteen vieressä, onnitellen mielessäni häntä, kun häneltä muka kaikki maalliset tuskat ja huolet jo olivat loppuneet. Minun siinä hänen kalveita kasvojan

niin katsellessani, alkoi hän yht'äkkiä kummallisesti hymyillä, kurttuinen muoto näyttää silenevän ja vaaleille kasvoille kohoaa vieno puna. — Hän nousee istualleen, ojentaa kuin ihmeellisen voiman äkisti virkistämänä halvatut kätensä, mitä hän ei ennen voinut tehdä, ja lausuu kuuluvasti hiljaisella, suloisella äänellä: Roosa — rakas Roosani! — Imettäjä nousee ja tuo hänelle lapsen, ja mummo tuudittelee sitä sylissänsä. Mutta nyt arvoisa herrani, kuvitelkaa vaan mielessänne hämmästykseni ja pelästystäni, kun vanhus alkaa heleällä, voimakkaalla äänellä laulaa erästä Sgrassburg'in kestikievarin, herra Hanno Berchler'in iloista laulua, joka kuuluu näin:

'Tyttö vieno, kaunokainen,
Roosa, kuule kehoitus:
Ole Luojaan luottavainen,
Poista hätä, ahdistus,
Pilkka, turha turmelus,
hurja halu horjuvainen!
Viinileili virrallansa
Riemun tuopi tullessaan,
Enkelitkin loistossansa
Yltyy kanssa laulamaan.
Oi, sä armas, kuule vaan
Heidän lempilaulujansa.
Leilikullan loistavaisen,
Ken sen tuopi huoneesen,
Hän on sulhos' armajainen,
Isäs' mielt' ei kysellen
Viivy syömmes lempiväinen.
Leili tuopi kotiin suojan,
Onnen, ilon, hyvyyden,
Silmät kirkkaat! neitonen!
Kätke neuvo mielehen!
Jaksa parhaiten
Siunatessa Luojan!'

"Ja tämän laulettuaan laski vanhus lapsen hiljaa ja varovasti peitettyynylle ja mumisi, pannen kuivettuneen, vapisevan kätensä sen otsalle, ymmärtämättömiä sanoja, mutta hänen ihan kirkastunut muotonsa osoitti selvästi, että hän rukoili. Sitten vaipui hänen päänsä tyynyille ja juuri kun imettäjä vei pois lapsen, huokasi hän syvään. Hän oli kuollut!"

"Se on", sanoi Paumgartner Martti mestarin vaiettua, "se on kummallinen tapaus, mutta en minä kuitenkaan ymmärrä ollenkaan, mitä yhteyttä vanhan mummon ennustuslaululla on teidän itsepintaisen päätöksenne kanssa, antaa tyttärenne ainoastaan tynnyrisepälle".

"No, mikä sitte on selvempää kuin se, että mummo Herran erinäisestä valistuksesta ennusti ihan viimeisenä elämänsä hetkenä, millä lailla Roosa oli onnelliseksi tuleva. Sulhanen, joka loistavan leilin mukana tuo taloon onnea, iloa ja rikkautta: ken voisi se muu olla kuin kunnan tynnyriseppä, joka minun luonani valmistaa mestariteoksensa, loistavan leilin. Missä muussa leilissä aaltoilisivat mehuisat virrat kuin viinitynnyrisissä? Ja käydessänsä kohisee, porisee ja sihisee viini myöskin, ja ne ne juuri ovat enkelit, jotka viiniaalloissa uiskentelevat ja laulelevat iloisia lauluja. Niin, niin! — ei mummo mitään muuta sulhoa tarkoittanut kuin tynnyriseppää, ja siinä päätöksessäni minä pysyn".

"Te selitätte, hyvä Martti mestari", virkkoi Paumgartner, "vanhan mummon sanat aivan oman mielenne mukaan. Minusta ei teidän selityksenne ole ollenkaan oikea ja minä uudistan vielä taannoiset sanani, että teidän pitää jättää kerrassaan kaikki taivaan salliman ja tyttärenne sydämen ratkaistavaksi, sillä ainoastaan siten tulee asia oikein päätetyksi".

"Ja minä", keskeytti Martti kärsimättömästi, "sanon sen, ettei minun vävykseni ole tuleva kukaan muu kuin kelpo tynnyriseppä".

Paumgartner oli vähällä suuttua Martin itsepäisyydestä. Hän hillitsi kuitenkin mielensä ja nousi ylös sanoen:

"Nyt on jo myöhä, Martti mestari, lakatkaamme juomasta ja kilistelemästä, sillä ei kumpikaan näy enää sujuvan".

He menivät ulos kuistille. Siellä seisoi nuori vaimo viiden poikansa kanssa, joista vanhin oli tuskin kahdeksan ja nuorin noin puolen vuoden ikäinen. Vaimo itki ja vaikeroitsi. Roosa riensi tulijoille vastaan, sanoen:

"Hyvä Jumala! Valentin on nyt kuollut ja tuossa on hänen vaimonsa lapsineen".

"Mitä? Valentinko kuollut?" huudahti Martti mestari ihan hämmästyneenä, "voi kovaa onnea! — Ajatelkaahan vaan", lisäsi hän Paumgartnerin puoleen kääntyen, "ajatelkaahan, arvoisa herra! Valentin oli taitavin kisällini ja sitä paitsi ahkera ja hurskas. Joku aika sitten löi hän suurta tynnyriä tehdessään suuren haavan reiteensä. Se paheni pahenemistaan, hän sai kovan kuumeen ja nyt on hänen siitä täytynyt kuolla, ihan parhaassa iässään".

Samalla astui Martti mestari onnettoman vaimon luo, joka katkeria kyyneleitä vuodattaen valitteli, että hänen nyt täytyisi kuolla puutteessa ja kurjuudessa.

"Mitä?" virkkoi Martti mestari, "miksi luulette te sitte minua; minun työssänihän teidän miehene sai tuon pahan haavan, ja jättäisinkö minä teidät avuttomiksi? — Sitä ei tapahdu, kalkki kuulutte te tästälähin minun perheesen. Huomenna tai milloin tahdotte, hautaamme miehene, ja sitten menette te lapsinenne karjatalolleni tuonne tulliportin luo, missä minun kaunis ja tilana työhuoneenikin on ja minä joka päivä kisällineni työskentelen. Siellä saatte hoitaa minun talouttani, ja teidän kelpo poikanne kasvatan minä ihan kuin olisivat ne omiani. Ja teidän vanhan isänne otan minä myöskin huostaani. Hän oli ennen kelpo kisälli, kun hänellä vielä oli voimaa käsivarsissa. No! vaikka hän ei enää kykenekään kurikkaa eikä uurrevasaraa heiluttelemaan ja vaikka hänestä ei enää olekaan vanteen kynsien tekijäksi eikä tynnyrin kokoon panijaksi, niin jaksaa hän kyllä käyttää puukkoa ja koverrinta. Sanalla sanoen, hän saa tulla teidän kanssanne".

Ellei Martti mestari olisi tukenut vaimoa, olisi hän surusta ja liikutuksesta voimattomana kaatunut hänen jalkainsa juureen. Vanhimmat pojat riippuivat kiini Martti mestarin nutussa ja molemmat nuorimmat, jotka Roosa oli ottanut syliinsä, ojensivat käsiänsä hänelle, juuri kuin olisivat he ymmärtäneet kaikki. Hymyillen ja kirkkaat kyyneleet silmissänsä sanoi Paumgartner vanhus: "Martti mestari, teihin ei voi olla suutuksissansa", ja läksi kotiinsa.

Miten Fredrik ja Reinhold kisällit tutustuivat.

Kauniilla nurmikolla korkeain puitten siimeksessä levähti pienellä kukkulalla pulska, nuori kisälli, Fredrik nimeltään. Aurinko oli jo laskeutunut ja ruusuhohde loisti taivaan rannan takaa. Kaukaa laaksosta näkyivät ihan selvästi kuuluisan ja avaran valtakaupuugin Nürnbergin, korkeat tornit, joiden korkeita huippuja iltaruskon heloittava puna kultasi. Kyynyspäillään nojaten matkalaukkuansa vasten katseli nuori kisälli kaipauksen silmäyksillä laaksoon. Sitten poimi hän muutamia kukkia viereltänsä ruohosta, viskasi ne ilmaan iltaruskoa kohti ja vaipui uudestaan suruisesti, kuumia kyyneleitä heruvin silmin katsoa tuijottamaan. Vihdoin kohotti hän päänsä, aukasi sylinsä, ikäänkuin olisi hän tahtonut sulkea rakastetun sydämmellensä, ja lauloi kirkkaalla, miellyttävällä äänellä seuraavan laulun:

Jos koti kallis
Taas sinut nään,
Ei jättämään
Sydämmein sua sallis.
Oi Roosa, jalo ruusunen,
Minulle itses näytä
Keskellä ruusujen
Ja lemmen kukkien
Sulolla mieles täytä.
Sydän, tahdotko ratketa?
Kestä tuskassa, riemussa!
Oi iltaruskonen,
Sanan viejä herttainen,
Huokaukset ja kyyneleet
Saata hälle multa,
Ja jos kuolen ja ruususet
Kysyis syytä sulta,
Sano: sydän hukkuu lempehen.

Lakattuaan laulamasta otti Fredrik matkalaukustaan vahapalasen, lämmitti sen rintansa kuumuudella ja alkoi sievästi ja taiteellisesti muodostaa siitä kaunista, hienoa, satalehtistä ruusua. Sitä tehdessään hyräili hän yksityisiä sanoja äsken laulamastaan laulusta ja oli niin ajatuksiinsa vaipunut, ettei ollenkaan huomannut kaunista nuorukaista, joka jo kotvasen oli seisonut hänen takanansa ja tarkasti katsellut hänen työtänsä.

"Oi, ystäväni", virkkoi nuorukainen, "oikeinpa sievää teosta te siinä teettekin".

Fredrik vilkasi ihan pelästyneenä taaksensa, mutta katsottuaan outoa nuorukaista tummiin, ystävällisiin silmiin, tuntui hänestä, kuin olisivat he jo vanhastaan tuttuja; hymyillen vastasi hän:

"Mitä vielä, herrani, miten voittekaan ottaa huomioonne tämmöistä leikkityötä, jota minä ainoastaan teen matkoillani".

"No, no", jatkoi outo nuorukainen, "jos te noin luonnonmukaisesti ja hienosti muodostettua kaukkaa sanotte leikkityöksi, niin tottapa olettekin silloin uljas ja taitava valuri. Te huvitatte minua kahdella tavoin. Ensin tunkeusi teidän hellä, viehättävä laulunne ihan sydämmeeni asti ja nyt täytyy minun ihmetellä teidän näppäryyttänne kuvaamistaiteessa. Mihinkä aiotte vielä tänään matkustaa?"

"Matkani loppu", vastasi Fredrik, "on tuolla silmäinne edessä. Kotini on tuolla kuuluisassa Nürnbergissä. Aurinko on jo kuitenkin mennyt mailleen, sentähden jään yöksi tuohon kylään, aamulla lähen varhain edelleen ja puolen päivän aikoihin olen hyvin helposti perillä".

"Sepä oivallista", huudahti nuorukainen iloissaan, "sehän sattuu vallan hyvin! Meillä on sama matka, minäkin olen menossa Nürnbergiin. Saatanhan siis minäkin jäädä teidän kanssanne yöksi kylään ja huomenna menemme yhdessä edelleen. Nyt voimme vielä hetkisen puhella".

Reinhold — se oli nuorukaisen nimi — laskeusi Fredrikin viereen nurmikolle ja jatkoi puhettaan:

"Eikö totta, enhän minä erehdy, te olette taitava valuri, senhän huomaa teidän vahakuvastanne, vai oletteko kulta- ja hopeaseppä?"

Fredrik katsoa tuijotti aivan suruisena eteensä ja sanoi alakuloisesti:

"Te pidätte, hyvä herra, minua paljon parempana ja arvokkaampana kuin todella olenkaan. Suoraan sanoen olen minä vaan harjoitellut tynnyrisepän ammattia ja menen nyt työhön eräälle tunnetulle mestarille Nürnbergiin. Te halveksitte nyt minua varmaankin, kun en taidakaan takoa enkä valaa kauniita kuvia, mutta ainoastaan paukutella uurteita ja saumoja tynnyreihin".

"Minäkö teitä halveksisin sen tähden että olette tynnyriseppä? Tynnyriseppähän minä itsekkin olen".

Fredrik katsoi tarkastellen häntä eikä tiennyt mitä uskoa, sillä Reinholdin puku ei ollenkaan ollut matkustavalle kisällille sopiva. Sametilla koristettu hieno verkanuttu, korea kaulus, lyhyt, leveä miekka ja sievä hattu pitkin höyhentöyhtöineen olisivat pikemmin saattaneet luulemaan häntä varakkaaksi kauppamieheksi, mutta hänen kasvoissansa ja koko hänen ryhdissänsä oli jotakin kummallista, mikä ei taas ollenkaan ollut kauppiaan tapaista.

Reinhold huomasi Fredrikin epäilyksen, avasi matkalaukkunsa, otti siitä nahkaisen esiliinan ja tuppiveitsensä esille ja huudahti:

"Katsohan vaan, ystävä, katsohan vaan näitä! — vieläkö epäilet minua, enkö ole kumppanisi? — Minä näen, että pukuni sinua oudostuttaa, mutta minä tulen Strassburgista ja siellä käyvät tynnyrisepät komeissa vaatteissa kuin jalosukuiset. Muuten oli minulla kyllä, kuten sinullakin, halua johonkin muuhun, mutta nyt on minusta tynnyrisepän ammatti kaikista paras ja monta kaunista toivetta onkin se herättänyt sydämmessäni. Etkö sinäkin arvele samoin, kumppani? — Mutta minusta näyttää melkein kuin olisi nuoruutesi kirkkaalle taivaalle odottamatta vetäytynyt joku synkkä murhepilvi, jolta sinä et voi iloisesti katsella ympärillesi. Äsken laulamasu laulu oli täynnä rakastavan kaipausta ja surua, mutta siinä oli myöskin säveleitä, jotka kuuluivat lähtevän ihan kuin omasta rinnastani, ja minusta tuntuu kuin tietäisin jo kaikki, mitä sinun sydämmessäsi on kätkeytynä. Senpä vuoksi saatatkin uskoa minulle kaikki, tulemmehan Nürnbergissä olemaan toistemme kumppanina".

Reinhold kiersi käsivartensa Fredrikin ympäri ja katsoi häntä ystävällisesti silmiin. Fredrik vastasi:

"Mitä enemmän sinua katselen, kelpo kisälli, sitä kovemmin tunnen jonkin voiman vetävän itseäni sinun puoleesi, sitä selvemmin kuulen henkiheimolaisen äänen vaikuttavan kai'un tavoin rinnassani. Minun täytyy sanoa sinulle sentähden, että minulla miesparalla olisi mitään tärkeitä salaisuuksia sinulle uskottavana, vaan siitä syystä, että ainoastaan uskollisimman ystävän sydämmessä on tilaa toisenkin surulle, ja minä juuri sinua pidän äsken alkaneen tuttavuutemme ihan ensi hetkestä alkaen parhaimpana, uskollisimpana ystävänäni. — Minusta on nyt tullut tynnyriseppä ja saatanpa kehua jotakuinkin ymmärtäväni ammattiani, mutta toiseen paljoa kauniimpaan työhön teki mieleni aivan lapsuudesta saakka. Minä halusin tulla suureksi mestariksi valuritaidossa ja hopeatöissä, kuten Pietari Fischer tai Italialainen Benvenuto Cellini. Hehkuvalta innolla työskentelin minä kotikaupungissani herra Johannes Holzschuerin, kuuluisan hopeasepän luona. Hän ei itse valanut kuvia, vaan osasi kaikki tavoin

kiihoittaa minua siihen. Holzschuerin talossa kävi usein tynnyriseppämestari, herra Martti tyttärensä, suloisen, lempeän Roosin kanssa. Aavistamattani rakastuin minä. Kotoani läksin sitten Augsburgiin, oppiakseni siellä valuritaidon perinpohjin. Mutta silloin vasta leimahtivat kirkkaat rakkauden liekit ilmi tuleen. Aina oli vaan Roosa silmissäni, häntä olin minä aina kuulevinani; kaikki työt ja puuhut, jotka eivät tarkoittaneet hänen voittamista omakseni, inhoittivat minua. Yksi ainoa tie viepi sen tarkoituksen perille, ja minä läksin sille. Martti mestari antaa tyttärensä ainoastaan sille tynnyriseppälle, joka hänen työhuoneessansa tekee kelvollisimman näytetyynnyrin, jos hän muuten on tyttären mieleinen. Minä jätin taiteeni sikseen ja opettelun tynnyrien tekemistä. Ja nyt olen matkalla Nürnbergiin Martti mestarille työhön. Mutta kun koto on tuossa edessäni ja Roosin kuva ihan elävältä silmissäni, niin olen vähällä menehtyä epäilyksestä, pelosta ja levottomuudesta. Nyt vasta näen, miten hullumainen koko yritykseni on. Enhän, näet, tiedä, rakastaako Roosa minua ollenkaan, tai edes, onko hän minua milloinkaan rakastava".

Reinhold oli kuunnellut Fredrikin kertomusta yhä enenevällä tarkkuudella. Sitte nojasi hän päänsä kättään vasten, peitti kämmenellään kasvonsa ja kysyi kylmän kolkosti: "onko Roosa sitte koskaan osoittanut rakastavansa sinua?"

"Ah", vastasi Fredrik, "Roosa oli vielä, minun lähtiessäni Nürnbergistä, paremmin lapsi kuin neiti. Hän viihtyi kyllä hyvin minun seurassani ja hymyili niin leppeästi minulle, kun minä väsymättömänä poimiskelin hänen kanssaan kukkia Holzschuerin puutarhasta ja niistä taittelimme sitte kiehkuroita, mutta —"

"No, eihän sitte ole mitään syytä olla epätoivoisena", sanoi Reinhold äkkiä niin kiivaalla ja oudon kumealla äänellä, että Fredrik oli vähällä pelästyä. Samalla hyppäsi hän ylös, niin että miekka kupeellansa kalisi, ja hänen siinä seisoessaan pimittivät yön synkät varjot hänen kalveat kasvonsa ja rumensivat hänen lempeän muotonsa ihan ilettäväksi, niin että Fredrik aivan säikähtyneenä huudahti: "mikä sinulle niin äkkiä tuli?" ja perääntyi pari askelta kauemmaksi. Mutta silloin sattui hänen jalkansa Reinholdin matkalaukkuun; siitä kuului kielen helähdys.

"Älä riko luuttuani, sinä kisällä lurjus!" tiuskasi Reinhold suuttuneena.

Luuttu oli matkalaukkuun kiinni solmittuna. Reinhold päästi sen irti ja löi sormillansa kiellä vimmoissaan, kuin olisi hän tahtonut katkoa ne kaikki. Mutta pian muuttui soitto lempeäksi ja sointuvaksi.

"Lähtekäämme nyt, hyvä veli, kylään", sanoi hän sitte aivan entiseen tapansa leppeästi. "Tässä on minulla hyvä kapine kädessäni, sillä karkoitan pahat henget, joita ehkä voisi tulla tiellemme ja koettaa etenkin minulle tehdä kiusaa".

"Mitäpä, hyvä veli", vastasi Fredrik, "osaisivat pahat henget meille tehdä? Mutta soittoni on hyvin miellyttävä, soittelen vaan edelleen".

Kultaiset tähdet olivat nousseet taivaan sinilaelle. Hiljainen yötuuli vieräsi suhisten tuoksuavain niittyjen yli. Kovemmin kuului purojen lirinä ja tummain puiden kohina kaukaisista metsistä. Fredrik ja Reinhold astuivat kukkulalta alas soittaen ja laulaen, ja kirkkaina ja selvinä aaltoilivat ilmassa, kuin loistavain siipien kantamina, heidän ikävöitseväin laulujensa sulosäveleet.

Yömajaan saavuttua viskasi Reinhold nopeasti luntun ja matkalaukun pois ja pusersi innokkaasti Fredrikin rintaansa vasten. Fredrik tunsu kasvoillensa valuvan kuumia kyneleitä; ne tulivat Reinholdin silmistä.

Miten Fredrik ja Reinhold tulivat Martti mestarin työhön.

Herättyään seuraavana aamuna ei Fredrik nähnyt missään eilistä ystäväänsä, vaikka he yhdessä olivat käyneet levolle olkivuoteelle, ja kun luuttu ja matkalaukkukin olivat poissa, niin ei hän saattanut uskoa muuta kuin että Reinhold hänelle tuntemattomista syistä oli jättänyt hänet ja lähtenyt käymään jotakin toista tietä. Vaan hänen mentyensä ulos tulikin Reinhold hänelle vastaan, matkalaukku hartioilla, luuttu kainalossa ja ihan toisissa vaatteissa kuin eilen. Höyhentöyhdön oli hän ottanut pois hatustansa, jättänyt miekan kupeeltansa ja vaihtanut oman samettikoristeisen nuttunsa halpaan nukkavieruun talonpoikaiseen.

"No", sanoi hän iloisesti nauraen kummastuneelle ystävälleen, "pidäthän minua nyt oikeana rehellisenä kumppaninasi. — Mutta, kuulepas, makasitpa oikein aika lailla semmoiseksi mieheksi, joka rakkauden pauloissa vaikeroi. Katsohan vaan, kuinka ylhäällä jo aurinko on. Lähtekäämme matkalle".

Fredrik oli ääneti ja ajatuksiinsa vaipuneena, hän tuskin vastasi Reinholdin kysymyksiin, tuskin huomasi hänen pilaansa. Ihan vallattomana hyppeli sitä vastoin Reinhold, riemuiten ja hattuansa heilutellen. Mutta hänkin kävi vähitellen sitä äänettömämmäksi, mitä likemmä kaupunkia he tulivat.

"Minä en jaksa käydä enää, epätietoisuuden levottomuus ja suloinen tuska väsyttävät niin minua; levähtäkäämme vähän täällä puiden siimeksessä".

Niin sanoi Fredrik, kun he jo olivat melkein Nürnbergin kaupungin portilla, ja heittäysi ihan uupuneena nurmikolle. Reinhold kävi istumaan hänen viereensä ja alkoi hetkisen perästä:

"Eilisiltana olin minä varmaankin sinun mielestäsi, veljeni, hyvin kummallinen. Mutta kun sinä kerroit minulle rakkaudestasi, kun olit niin toivotonna, silloin pisti päähäni kaikenlaisia joutavia ajatuksia, ne sekoittivat järkeni ja olisivat vähällä tehneet minut hulluksi, joll'eivät sinun laulusi ja minun luuttuni olisi karkoittaneet pahoja henkiä. Kun tänä aamuna auringon ensi säde minut herätti, oli jo täydellinen iloisuus palannut mieleeni. Minä juoksin ulos, ja hypellessäni pensahikossa muistui minulle monta iloista seikkaa mieleen. Miten tapasinkaan minä sinut ja miten kokonaan miellyin sinuun! — Eräs hupainen seikka, joka tapahtui joku aika sitten Italiassa, juuri minun ollessani siellä, juotui myöskin mieleeni, ja sen kerron minä sinulle, kun se ihan elävästi näyttää, mitä todellinen ystävyys voi. Muuan jalo ruhtinas, kaunotaiteiden innokas ystävä ja suojelija, oli nimittäin määrännyt suuren palkinnon taulusta, joka olisi maalattava hänen ihan tarkoilleen määräämänsä ylevän ja ihanan, vaan hyvin vaikean suunnitelman mukaan. Kaksi nuorta maalaria, toistensa parasta ystävää, joilla oli tapana työskennellä yhdessä, päättivät kilpailla palkinnosta. He ilmasivat toisilleen suunnitelmansa ja keskustelivat tarkoin ja kauan siitä, miten vaikeudet voisi voittaa. Vanhempi oli taitavampi piirustaja ja tottuneempi alkusuunnitelman laatija. Hän käsitti heti tehtävänsä ja kohta oli hänellä alkupiirros paperilla. Nuorempi olisi toivottomana uupunut jo ensi yrityksestä, ellei vanhempi olisi häntä lakkaamatta kiihottanut ja hyvillä neuvoilla ohjannut. Kun he sitte ryhtyivät maalaamaan, osasi taas nuorempi, kokonainen mestari pensselin ja värien käytännössä, antaa vuorostaan monta ohjausta vanhemmalle, joita hän hyvällä menestyksellä noudattikin. Siitä seurasi, että nuorempi ei koskaan ennen ollut paremmin kuvaa piirustanut, vanhempi ei paremmin maalannut, kuin silloin. Taulujen valmistuttua syleilivät mestarit toisiansa, kumpikin oli iloissaan — ihastuksissaan toisensa teoksesta, kumpikin valmis antamaan toiselleen uljaasti ansaitun palkinnon. Nuorempi sai sen. Silloin sanoi hän ihan häpeissään: 'miten taisinkaan minä saada palkinnon; mitä on minun ansioni ystäväni ansion rinnalla, miten olisinkaan minä hänen neuvottaan, hänen oivallisitta avuttansa voinut saada mitään kelvollista toimeen?' Siihen vastasi vanhempi: 'etkö sinä sitte olekaan auttanut ja ohjannut minua: oivallisilla neuvoilla? Ei minunkaan tauluni kyllä ole mikään huono, vaan sinä olet saanut palkinnon, kuten oikein onkin. Saman tarkoituksen perille pyrkiä, uljaasti ja julki, se on oikein ystäväin asia; voittajan kunnia kunnioittaa voitettuakin, minä rakastan sinua nyt vielä enemmän, kun niin urhoollisesti taistelit ja voitollasi tuotit minullekin kunniaa ja mainetta'. — Maalari oli oikeassa, eikö niin, Fredrik? Eikö uljaasti, kaiketta kavalatta petoksetta yhtäläisestä palkinnosta taistelemisen pitäisi todellisia ystäviä oikein sydämmen pohjasta yhdistämän, paljoa enemmän kuin heitä saattaman eripuraisiksi? Pitääkö jaloissa sydämissä olla tilaa alhaiselle kateudelle ja ilkeälle vihalle?"

"Ei koskaan", vastasi Fredrik, "ei milloinkaan. Nyt me olemme oikein rakkaita veljiä ja kohtapa teemmekin kumpikin tuon Nürnbergiläisen näyteteoksen, kaksi-fuderisen tynnyrin, mutta taivas minua siitä varjelkoon, että tuntisin edes pienintäkään kateutta, vaikka sinulta, veli kulta, syntyisikin parempi kuin minulta".

"Ha, ha, ha", nauroi Reinhold ääneensä, "ole jo vaiti näyteteoksistasi, sen sinä kyllä valmistat kaikkien kelpo tynnyriseppien iloksi. Vaan mitä suuruuden ja suhdallisuuden laskuihin tulee tai soreaksi pyöristämiseen, siinä, voin minä sanoa, olet minussa löytävä vertaisesi. Puunkin suhteen saatat luottaa minuun. Laitalaudat talvella hakatusta tammesta, ihan eheästä, viiruttomasta, sileästä, semmoista me valikoimme, ja siinä voit luottaa minun silmiini. Kaikissa autan minä sinua neuvolla ja työllä. Eikö minun tynnyrini ole sentähden huonommaksi tuleva".

"Mutta taivahan Herra", keskeytti Fredrik ystävänsä, "mitä lörpöttelemmekään me siitä, kumpiko meistä, paremman näyteteoksen on valmistava? — Onko meillä sitte riita siitä? — Paras näyteteos — Roosaa ansaitaksensa! — Miten johdinkaan puheemme semmoisiin! — Päätäni pyörryttää".

"No, no, veli", sanoi Reinhold yhä vielä nauraen, "eihän Roosasta ollut kysymystä laisinkaan. Sinä olet haaveksija. Lähdepä jo, että vihdoinkin pääsemme kaupunkiin".

Fredrik nousi ylös ja astuskeli aivan hajamielisenä edelleen. Peseydyttyä eräässä ravintolassa ja vaatteiden puhdistettua, sanoi Reinhold Fredrikille:

"Oikeastaan en minä tiedä ollenkaan, kelle mestarille minun olisi mentävä työhön, minulla ei ole täällä ketään tuttua, ja sentähden arvelin, että sinä, hyvä veli, saisit ottaa minut nyt suorastaan mukaasi

Martti mestarin luo! Ehkäpä onnistuisi minunkin päästä hänelle työhön".

"Sinä otit minulta", vastasi Fredrik, "suuren painon sydämmeltäni, sillä jos sinä olet minun kanssani, käy tuskani ja levottomuuteni voittaminen paljon helpommaksi".

Niinpä läksivät he sitte yhdessä rivakasti astumaan Martti mestarin, kuuluisan tynnyrisepän, taloa kohti. Heidän astuessansa Martin porstuaan, kuului sisältä lasien kilinää ja iloisen seuran hälinää, sillä he olivat sattuneet tulemaan juuri sinä sunnuntaina, jolloin Martti mestari piti komeat päivälliset ammattilaistensa esimieheksi pääsemisensä johdosta.

"Oh", sanoi Fredrik aivan peloissansa, "nyt olemme varmaankin tulleet sopimattomaan aikaan".

"Minun luullakseni", vastasi Reinhold, "ihan oikeaan, sillä iloisessa seurassa on Martti mestari tietysti hyvällä tuulella ja siis taipuisampi täyttämään pyyntömme".

Kohta tulikin Martti, jota he olivat pyytäneet saada puhutella, ulos juhlapuvussa, posket ja nenä hehkuvina. Heti Fredrikin huomattuaan, huusi hän kohti kurkkuansa:

"Katsos vaan, Fredrik! kelpo poika, oletko taas tullut kotimaille? — Sepä oivallista! — Ja olet myöskin valinnut oikean, jalon ammatin, ruvennut tynnyrisepäksi! — Kyllähän herra Holzschuer käy aina, kun sinusta on puhe, hyvin kiukkuseksi ja arvelee suurenkin taiturin menneen sinussa hukkaan, ja että sinä kyllä olisit oppinut valamaan yhtä sieviä kuvia ja koristuksia kuin ne, joita näkee Pyhässä Sebaldissa ja Juggerin talossa Augshurgissa, mutta se on vaan turhaa lörpötystä; siinä teit viisaasti, että valitsit oikean tien. Tuhannesti olet sinä tervetullut".

Ja samalla otti Martti herra hänet olkapäistä kiini ja pusersi itseään vasten, kuten hänen tapansa oli syleillä.

Fredrik sai Martti mestarin ystävällisestä vastaan-otosta rohkeutta ja pääsi kaikesta arkamaisuudestansa. Vapaasti ja pelkäämättä esitti hän mestarille asiansa, rohkenipa puhua vielä Reinholdinkin puolesta.

"No, toden totta", sanoi Martti mestari, "sopivampaan aikaan ette mitenkään olisi voineet tulla kuin juuri nyt, kun työtä tulee oikein tulvimalla eikä ole työn tekijöitä. Te olette molemmat sydämmellisesti tervetulleet. Riisukaa vaan heti matkalaukkunne ja astukaa sisään, päivällinen on kyllä jo melkein lopussa, mutta te voitte kuitenkin käydä vielä pöytään ja Roosa kyllä pitää teistä huolen".

Näin sanoen vei Martti mestari heidät ruokasaliin. Siellä istuivat kunnialliset ammattikunnan mestarit, ylinnä pöydän päässä arvoisa herra Jaakko Paumgartner, kaikki hehkuvien kasvojen. Jäljesteet oli juuri tuotu pöydälle ja hyvä viini vaahtosi suurissa juomalaseissa. Oltiin jo päästy niin pitkälle, että kukin puhui kovalla äänellä, jokainen vaan eri asioita, ollen kuitenkin samalla kuulevinaan ja ymmärtävinään kaikkien puheet, ja että tuon tuostakin aina joku remahti nauramaan, tietämättänsä miksi. Vaan kun Martti mestari kuuluvalla äänellä ilmoitti, että hänelle ihan paraimpaan tarpeeseen oli kaksi hyvillä todistuksilla varustettua kisälliä juuri tullut tarjoutumaan työhön, silloin vaikenivat kaikki ja katselivat mieltymyksellä kauneita, reippaita nuorukaisia, joita Martti mestari kädestä talutti: Reinhold katsoi säteilevin silmin, melkein pä ylpästäkin ympärilleen, vaan Fredrik käänsi katseensa maahan ja pyöritteli hattua käsissään. Martti mestari vei heidät istumaan pöydän alimpaan päähän, mutta ne paikat Olivatkin paraimmat kaikista, sillä kohta sen perästä tuli Roosa, istuutui heidän keskellensä ja tarjoeli heille sitte maukkaita ruokia ja hyvää, vaahtoista viiniä.

Lempeä, suloinen, viehättävä Roosa kaunisten nuorukaisten keskellä, vanhain partasuiden mestarien seurassa — se oli varsin ihanaa katsella, se muistutti valoisaa, synkälle taivaalle yksinään kohonnutta aamupilveä, tai pikemmin kauniita kevään kukkasia, jotka kohottavat loistavia päitään väriltömästä, lakastuneesta ruohokosta.

Pelkästä ilosta ja onnellisuudesta taisi Fredrik tuskin hengittää. Ainoastaan salaa uskalsi hän silloin tällöin katsahtaa häneen, joka oli kaikkien hänen ajatuksiensa ja toiveittensa esine. Hän katsoa tuijotti vaan eteensä lautaselle eikä maistanut muruakaan — miten se olisikaan ollut hänelle mahdollista!

Reinhold sitä vastoin ei ollenkaan lakannut säihkyvin, säteilevin silmin katselemasta suloista neittoa. Hän alkoi kertoa matkoistansa niin kummallisen vilkkaasti, ettei Roosa ollut koskaan semmoista kuullut. Hänestä tuntui, kuin kaikki, mitä Reinhold puhui, olisi tuhansine kuvineen ihan elävänä hänen silmänsä edessä. Hän oli pelkkänä silmänä ja korvana, eikä oikein tiennyt, miten hänestä tuntui, kun Reinhold täydessä puheensa innossa otti hänen kätensä ja puristi sitä rintaansa vasten.

"Mutta, Fredrik", sanoi Reinhold äkkiä kesken puhettansa, "mitä istut sinä siinä niin mykkänä ja kankeana. Onko sinulta puhelahja kokonaan kadonnut? Tule! juokaamme tämän rakastettavan suloisien neitosen onneksi, joka on meitä niin hyvin ravinnut".

Fredrik tarttui vapisevin käsin suureen lasiin, jonka Reinhold oli kaatanut ihan piripinnaksi. Se täytyi hänen — Reinhold ei tyytynyt muuten — juoda ihan viimeiseen pisaraan saakka.

"Nyt juomme kunnan mestarimme onneksi", huudahti Reinhold lasit uudestaan täytettyään, ja taaskin täytyi Fredrikin tyhjentää lasinsa. Siitäpä alkoikin viinin tulivoima kierrellä hänen suonissansa ja pani jähmettyneen veren liikkeelle, että se kiehuu hyppei valtimoissa.

"Ah, minä tunnen itseni niin sanomattoman onnelliseksi", kuiskasi hän, hehkuvan punan noustessa hänen kasvoilleensa, "oi, enhän sentään niin onnelliseksi vielä olekaan tullut".

Roosa, joka varmaankin ymmärsi hänen sanansa aivan toisin, hymyili hänelle sanomattoman lempeästi.

Päästen kaikesta arkuudestansa, sanoi silloin Fredrik:

"Hyvä Roosa, ettehän varmaankaan muista enää ollenkaan minua?"

"No, hyvä Fredrik", vastasi Roosa alaspäin katsoen, "kuinka voisinkaan minä teidät niin lyhyessä ajassa unhottaa. Vanhan herra Holzschuerin luona — silloin olin vielä lapsi, mutta te leikitte kuitenkin mielellänne minun kanssani ja osasitte aina keksiä jotakin sievää ja sukkelaa. Ja se pieni oikein sievä korinen hopealangasta, jonka te minulle silloin annoitte joululahjaksi, se on minulla vieläkin ja minä säilytän sitä huolellisesti rakkaana muistina".

Kyyneleitä kiului riemusta hurmaantuneen nuorukaisen silmissä, mutta ainoastaan huokauksen tavoin tunkeusivat hänen rinnastansa sanat: "oi Roosa — hyvä — hyvä Roosa!"

"Aina", jatkoi Roosa, "olen minä oikein sydämmestäni toivonut saadakseni teitä uudelleen nähdä, mutta että te rupeaisitte tynnyrisepäksi, sitä en olisi koskaan uskonut. Oi, kun muistelen niitä kauniita kaluja, joita te silloin mestari Holzschuerin luona teitte; onpa kuitenkin vahinko, ettette pysyneet siinä ammatissanne".

"Oi, Roosa", sanoi Fredrik, "ainoastaan teidän tähtenne luovuin minä rakkaasta taiteestani". mutta tuskin oli hän saanut sen sanoneeksi, kun hän jo oli häpeästä ja harmista vaipua maan alle! Ajattelemattomin tunnustus oli päässyt hänen huuliltansa.

Ikäänkuin aavistaen kaikki, käänsi Roosa kasvonsa pois hänestä. Fredrik etsi turhaan sanoja.

Silloin löi herra Paumgartner veitsellään kovasti pöytään ja ilmoitti seuralle, että herra Vollrad, arvokas mestarilaulaja, aikoi laulaa jotakin. Herra Vollrad nousikin heti ylös, rykäsi ja lauloi sievän laulun Hanno Vogelgesangin sepityksen tapaan, niin että kalkilla hyppi sydän ilosta ja Fredrikkikin tointui pahasta pulastaan. Laulettuaan vielä useampiakin kauniita lauluja, kehoitti herra Vollrad jokaista pöydässä istujaa, ken vaan suloista laulutaitoa osaisi, seuraamaan hänen esimerkkiänsä.

Silloin nousi Reinhold ja sanoi hänkin tahtovansa laulaa, jos hänen sallittaisiin Italialaisten tavoin säestää luutullansa, laulusen ihan Saksalaisten mallin mukaan. Ja kuu ei kellään ollut siihen mitään sanomista, haki hän luuttunsa, löi siitä pari varsin miellyttävää alkusäveltä ja alkoi näin:

Miss' olet herttaisin,
Sä lähde hurmaavin?
Povesta maan
Se vaan
Noin kumpuaa,
Sen sydännestehistä!
Oi, lähde armahin,
Miss' viini vaahtoisin!
Voi ihme, ken
On sen
Niin taidolla
Somasti valmistellut?
Sä lähde riemuisin,
Sun toimi taiturin
Sai iloks', onneks' aikaan.
Pää täynnä viiniä
Ja rinta lempeä,
Mies verraton
Hän on
Tuo taitur' kaikkialla.

Laulu miellytti kaikkia oikein erinomaisesti, mutta ei ketään niin kuin Martti mestaria, jonka silmät ilosta ja ihastuksesta kiiluivat. Pitämättä lukua Vollradista, joka melkein liiaksi kehui Hanno Mülleriä, jota kisälli oli osannut oikein hyvin seurata, nousi Martti mestari istuimeltaan ja huusi, kohottaen suurta, hopeavanteella koristettua lasiaan:

"Tule tänne — sinä kunnan tynnyriseppä ja mestarilaulaja — minun, mestarisi kanssa pitää sinun tyhjentää tämä lasi!"

Reinholdin täytyi tehdä, kuten häntä käskettiin. Palattuaan paikallensa kuiskasi hän ajatuksiinsa vaipuneelle Fredrikille korvaan:

"Nyt pitää sinun laulaa — laula eilinen laulusi!"

"Oletko hulluna", vastasi Fredrik ihan suuttuneena.

Silloin sanoi Reinhold kovasti koko seuran kuullen:

"Hyvät herrat ja mestarit! Fredrik, minun rakas veljeni, osaa vielä paljoa kauniimpia lauluja ja hänellä on paljoa parempi ääni kuin minulla, mutta hänen kurkkunsa on matkalla tomustunut ja sentähden saatte odottaa toiseen kertaan, jolloin hän kyllä laulaa".

Silloin alkoivat kaikki kiitellä ja kehua Fredrikkiä, juurikuin hän jo olisi laulanut. Arvelipa vihdoin moni mestari, että hänen äänensä todellakin oli miellyttävämpi kuin Reinholdin, ja herra Vollrad, tyhjennettyään vielä yhden täyden lasin, oli ihan varma siitä, että Fredrik kuitenkin osasi paremmin saksalaistapaan laulaa kuin Reinhold, jossa oli liian paljon italialaisuutta. Mutta Martti mestari keikahutti vaan päätänsä, taputteli pyöreätä vatsaansa, että se kumisi, ja sanoi iloissaan:

"Ja he ovat nyt minun kisällini — *minun*, sanon minä, Nürnbergiläisen tynnyriseppän Martin kisällit!"

Kaikki mestarit nyykäyttivät päätään ja sanoivat tyhjentäessään viimeiset pikarit korkeista juomalaseista:

"Niin, niin, Martti mestari! — teidän uljaat kelpo kisällinne!"

Vihdoin lähdettiin levolle. Reinholdille ja Fredrikille antoi Martti mestari kummallekin valoisan ja kauniin kamarin asuttavaksi.

Kuinka kolmaskin kisälli tuli Martti mestarin taloon ja mitä sitte tapahtui.

Kun Reinhold ja Fredrik olivat muutamia viikkoja olleet työssä, huomasi Martti mestari, että Reinholdin vertaista viivaimen ja harpin käyttäjää sekä laskumestaria olisi vaikea löytää. Mutta höylääminen, kurikoiminen ja vestäminen eivät häneltä niin hyvin sujuneet, niissä väsyi hän pian, eikä edistynyt, vaikka hän kuinka olisi koettanut. Fredrik sitä vastoin höylätä suhisutti ja vestää kalkutteli reippaasti ja ihan väsymättä. Yhtäläiset olivat he taas siveän käytöksensä puolesta; viattoman iloisia olivat he kumpikin ja etenkin Reinhold osasi olla viehättävän leikkisä. Työssä eivät he, varsinkaan Roosin läsnä ollessa, säästäneet kurkkujansa, vaan lauloivat soinnukkailla, hyvästi yhteen sulavilla äänillään monta kaunista laulua. Ja jos Fredrik milloin, Roosaa salaa katsellessaan, rupesi laulamaan vienoja surusäveleitä, alkoi Reinhold heti jonkin pilkkalaulun, jonka hän oli sepittänyt ja joka alkoi esim. sanoilla: ei tynnyri oo kannel, ei kannel tynnyri, niin että Martti mestari vanhus laski jo kohotetun kurikkansa ja piteli naurun pakosta vatsaansa. Niin saavuttivat kisällit, etenkin Reinhold, Martti mestarin koko suosion, ja saattoipa hyvin huomata, että Roosakin aina useammin keksi syitä työhuoneeseen tullaksensa ja viipyi siellä kauvemmin, kuin hänellä ennen oli ollut tapana.

Eräänä päivänä astui Martti herra sangen miettiväisenä kaupungin portin luo työhuoneeseensa, jossa kesällä työskenneltiin. Reinhold ja Fredrik olivat juuri kokoon-panemassa pientä tynnyriä. Martti mestari seisattui kädet ristissä heidän eteensä ja puhui:

"En ollenkaan voi sanoa, miten tyytyväinen minä olen teihin, hyvät kisällini, mutta kuitenkin olen minä nyt suuressa pulassa. Reinin rannoilla kerrotaan tänä kesänä tulevan viljavamman viinivuoden, kuin koskaan tähän asti on ollut. Eräs viisas mies on sanonut pyrstötähden, joka äskettäin kohosi taivaalle, tekevän kummallisilla säteillään maan niin hedelmälliseksi, että kuumuus, joka maan sisimmässä sydämessä kiehuuttaa jaloja metallia, on höyryinä virtaava viiniköynnöksiin ja kasvattava niihin mehuisan rypäleen toisensa viereen. Vasta noin kolmensadan vuoden päästä tulevat tähdet uudestaan samaan onnea tuottavaan asemaan. — Siitäpä saamme me nyt työt puolet liiaksikin. Ja sen lisäksi sain vielä Bambergin piispalta kirjeen, jossa hän tilaa minulta suuren tynnyrin. Näitä kaikkia emme me ehdi saada toimeen, ja täytyy minun siis vielä ottaa yksi rivakka kisälli lisäksi. Mielelläni en

nyt ottaisi seuraamme ketä hyvänsä maankulkijaa, ja kumminkin on tulinen tarve. Jos te tiedätte jostain neuvoa yhden kelpo kisällin, jota tahtoisitte kumppaniksenne, niin sanokaa vaan ja minä toimitan hänet tänne, vaikka se maksaisi kuinka paljon hyvänsä".

Tuskin oli Martti mestari saanut puheensa loppuun, kun nuori pitkä ja vahvavartaloinen mies astui sisään, huutaen kovalla äänellä: "hoi, te miehet! onko tämä Martti mestarin työhuone?"

"On kyllä", vastasi Martti mestari mennessään tulijalle vastaan, "kyllä se tämä on, mutta ei teidän sentähden tarvitse niin kohti kurkkuaan huutaa eikä suin päin sisään rynnätä; vai tullaanko sillä lailla ihmisten luo?"

"Ha, ha, ha", nauroi nuori kisälli, "te olette varmaankin Martti mestari itse, sillä ihan teidän näköisenne kuvailtiin häntä minulle; samanlainen iso vatsa, kaksi oivallista leukaa, tirkistelevät silmät ja punainen nenä sanottiin hänellä olevan, ihan kuin teillä. Terve teille, Matti mestari".

"No, mitä asiaa teillä sitte on Martti mestarille?" kysyi Martti äreissäänsä.

"Minä olen", vastasi nuorukainen, "kisälli ja poikkesin vaan kysymään, saisinko teiltä tynnyrisepän työtä".

Kummastellen, että juuri silloin, kun hän aikoi ruveta etsimään kelpo kisälliä, semmoinen tuli hänelle tarjoutumaan, peräytyi Martti mestari pari askelta ja tarkasteli nuorukaista kiireestä kantapäihin saakka. Mutta kisälli katseli taas puolestansa häntä rohkeasti ja tarkastellen. Huomatessaan nuorukaisen leveän rinnan, vahvat jäsenet ja suuret nyrkit, ajatteli Martti itsekseen: tuommoista vahvaa miestä hän minä juuri tarvitsenkin, ja pyysi siis heti saada nähdä hänen ammattitodistuksensa.

"Niitä ei minulla ole mukanaani", vastasi nuorukainen, "mutta minä toimitan ne kohta, ja lupaan nyt kunniasanallani uskollisesti ja rehellisesti tehdä työtä, siihen saatte tyytyä".

Odottamatta Martti mestarin vastausta astui hän heti työhuoneeseen, viskasi lakkinsa ja matkalaukkunsa nurkkaan, sitoi nahkaisen esiliinan eteensä ja sanoi:

"Antakaahan vaan, Martti mestari, nyt heti jotakin tehdäkseeni".

Martti, aivan hämillänsä vieraan nuorukaisen rohkeasta käytöksestä, ei paikalla osannut virkkää mitään. Hetkisen mietittyään sanoi hän:

"No, näyttäkääpä sitte, kisälli, että olette oiva tynnyriseppä, ottakaa uurrehöylä ja auttakaa toisia tuon tynnyrin valmistamisessa".

Kisälli teki uurteet erinomaisen voimakkaasti, nopeasti ja taitavasti ja huudahti sitte iloisesti nauramaan purskahtaen:

"No, Martti mestari, vieläkö epäilette? enkö ole kelpollinen tynnyriseppä? — Mutta", lisäsi hän kävellessään edestakaisin työhuoneessa ja tarkastellessaan työkaluja ja puuläjiä, "mutta onko teillä myöskin kelpolliset kalut ja muut tarpeet ja — mitä, onko tuo tuossa karttu? lapsennehan sillä kaiketikin leikittelevät! — ja tämä vasara, no! tähän on varmaankin vaan oppipoikia varten?" ja niin sanoen heilutteli hän korkealla ilmassa Martti mestarin omaa suurta, raskasta vasaraa, jota Reinhold ei ollenkaan ja Fredrikkinen ainoastaan vaivalla voi käyttää. Sitten vieretti hän pari suurta tynnyriä kuin keveät pallit syrjään ja tempasi yhden paksun, vielä vestämättömän laitalaudan. "Onhan", sanoi hän, "onhan tässä hyvää tavaraa; sen pitää haleta kuin lasin". Samalla löi hän sivalsi laudan tahkoa vastaan, niin että se kovasti paukahtaen keskeä katkesi.

"Jättäkäähän toki", sanoi Martti mestari, "älkäähän vaan, hyvä kisälli, valmiita astioita ja koko huonetta palasiksi paukutelko. Voittehan kartuksenne ottaa tuon hirren pään ja kirveeksenne käyn minä raatihuoneesta noutamassa kolmekymppinäisen Rolandin miekan".

"Sepä olisikin oikein kättä myöten", huudahti nuorukainen säihkyvin silmin, mutta heti käänsi hän katseensa maahan ja sanoi hiljemmin, "minä luulin, hyvä mestari, teidän tarvitsevan suureen työhönne oikein vahvoja miehiä ja sentähden ylvästelin ehkä vähän liiksikin ruumiini voimilla. Ottakaa minut kuitenkin työhönne, minä tahdon hyvästi ja siivosti tehdä, mitä vaan tahdotte".

Martti mestari katsoi nuorukaista silmiin ja hänen täytyi tunnustaa, ettei hän vielä koskaan ollut nähnyt jalompia eikä rehellisempiä kasvoja. Tuntuipa hänestä vielä, kuin muistuttaisi nuorukaisen muoto hämärästi jostakin miehestä, jota hän jo kauvan oli rakastanut ja kunnioittanut, vaikka hän sitä muistoa ei kuitenkaan voinut saada selväksi. Hän suostui paikalla täyttämään nuorukaisen pyynnön ja käski hänen vaan niin pian kuin mahdollista toimittamaan tarpeelliset todistukset, jotka näyttäisivät hänen todellakin olevan tynnyrisepän kisällin.

Reinhold ja Fredrik olivat sillä välin saaneet tynnyrin kokoon ja panivat ensimmäisiä vanteita. Sitä tehdessään oli heillä aina tapana laulaa ja silloinkin alkoivat he erästä Adam Puschmanin sievistä lauluista. Mutta Konrad — se oli uuden kisällin nimi — tiuskasi höyläpenkkinsä luota, johon Martti mestari oli hänet sijoittanut:

"Mitä lirytystä tuo on? Minusta tuntuu moinen laulu hiirien vikinältä. Jos jotain tahdotte laulaa, niin laulakaa niin, että se virkistää mielen ja antaa halua työhön. Semmoista laulua harjoittelen minäkin välistä".

Ja heti alkoi hän hoilottaa muutamaa hullunkurista metsästyslaulua, matkien koirain haukkumista ja metsämiesten huutoa niin kovalla äänellä, että suuret tynnyrit helisivät ja koko huone kumisi. Martti mestari tukki molemmilla käsillään korvansa ja Martta rouvan, Valentinin lesken, lapset, jotka leikkittelivät työhuoneessa, ryömivät peloissaan piiloon lautojen alle.

Juuri silloin tuli Roosa huoneeseen, kummastuneena ja pelästyneenä huudosta, jota ei ollenkaan voinut sanoa lauluksi. Heti Roosan nähtyään vaikenä Konrad, nousi paikaltaan ja tervehti jaloimmalla säädyllysydellä häntä. Kirkkaat, ruskeat silmät säihkyvinä sanoi hän lempeällä, sulavalla äänellä:

"Ihana neitiseni, miten suloinen ruusunhohde kirkastaa teidän tullessanne tämän halvan työhuoneemme! Jospa vaan olisin huomannut teidät ennemmin, en suinkaan olisi vaivannut hellätuntoisia korvianne raa'alla metsästyslaulullani!" — Nyt huusi hän Martti mestarille ja toisille kisälleille, "lakatkaahan toki jo noin hirveästi kolkuttelemasta! Niin kauan kuin tämä neitinen kunnioittaa teitä läsnäolollansa, pitää karttujen ja kurikkain olla hiljaa. Ainoastaan hänen suloista ääntänsä tahdomme me kuulla ja nöyrinä kuunnella, mitä hän meille, halvoille palvelijoille, käskee".

Reinhold ja Fredrik katsoivat toisiaan ihan kummastuneina, vaan Martti mestari purskahti kohti kurkkuansa nauramaan ja sanoi sitte:

"Nyt, Konrad! nyt olen ihan selvillä siitä, että te olette kaikista narreista suurin veitikka. Ensin tulette te tänne ja tahdotte kuin hirvein, sivistymättömin jättiläinen musertaa kaikki mäsäksi, sitte karjutte niin, että kaikkien korvat soivat ja halkeavat, ja kaiken, hulluutenne arvoiseksi lopuksi pidätte te minun tytärtäni, Roosaa korkeasukuisena neitinä ja käyttäydytte kuin rakastunut nuori aatelinen herra!"

"Teidän ihanan tyttärenne", vastasi Konrad tynnosti, "tunnen minä varsin hyvin, hyvä mestari, mutta minä sanon teille, että hän on suloisin neiti, mitä maan päällä on, ja suokoon taivas, että hän katsoisi jaloimman aatelisten nuorukaisen kyllin ansiolliseksi olemaan hänen uskollisena rakastajaritarinansa!"

Martti mestari piteli sivujansa, hän oli vähällä tukehtua, kunnes hänen naurunsa muuttui ähkimiseksi ja rykimiseksi. Tuskin saaden sanaa suustansa änkytti hän viimein:

"Hyvin — varsin hyvin, kelpo nuorukainen, pidä vaan yhä edelleenkin Roosaani korkeasukuisena neitinä, sen kyllä saat tehdä — mutta siitä huolimatta — ole hyvä ja mene siivosti työhösi!"

Konrad seisoi kuin naulattu alla päin, pyyhki otsaansa ja sanoi hiljaa: "niin, se on totta", ja teki, kuten käskettiin.

Roosa istuutui, kuten hänellä huoneessa oli tapana, pienelle tynnyrille, jonka Reinhold oli huolellisesti puhdistanut ja Fredrik vierettänyt hänen taaksensa. Sitten alkoivat he molemmat Martti mestarin käskystä uudelleen äsköisen kauniin laulunsa, jonka hurjamainen Konrad oli keskeyttänyt. Hän istui sitte ihan ajatuksiinsa vaipuneena työnsä ääressä.

Laulun loputtua sanoi Martti mestari laulajille:

"Teille on taivas suonut kauniin lahjan, te kelpo pojat! — te ette voi uskoa, miten korkeasti minä kunnioitan ylevää laulutaitoa. Yritinpä minäkin kerran ruveta mestarilaulajaksi, vaan siitä ei tullut mitään, vaikka olisin kuinka koetellut. Kaikista vaivoistani ja puuhistani sain palkakseni vaan ivaa ja naurua. Milloin lauloin minä vääriä lisälirytyksiä, milloin tein tahtivirheitä tai eksyin ihan toiseen lauluun. — Te osaatte sen tehdä paremmin ja kohta kyllä sanotaan: mitä ei mestari taida, sen tekevät kuitenkin hänen kisällinsä. Ensi sunnuntaina on tavalliseen aikaan jumalanpalveluksen perästä lauluharjoitus P. Katarinan kirkossa. Silloin voitte te molemmat, Reinhold ja Fredrik, saavuttaa kauniilla taidollanne kiitosta ja kunniaa, sillä ennen yhteenlaulantoa on vapaalaulu, johon te saatte kenenkään estämättä ottaa osaa, samoin kuin kuka vieras hyvänsä, ken vaan luulee olevansa kylliksi taitava. Ja te, Konrad", sanoi Martti mestari, höyläpenkkiin päin kääntyen, "ettekö tekin nousisi laululavalle koettamaan kauniin metsästyslaulunne vaikutusta".

"Älkää pilkatko, hyvä mestari", vastasi Konrad ylös katsomatta, "pysyköön kukin vaan paikallansa. Kun te virkistätte mieltänne laululla, menen minä kilpakentälle huvia etsimään".

Niin kävikin kuin Martti mestari oli sanonut. Reinhold lauloi hyvin monenlaisia lauluja. Kaikki kuulijat iloitsivat ja tuntijatkin myönsivät, että laulajassa ei kyllä ollut mitään varsinaista vikaa, jollei hän vaan käyttäisi ulkomaisia säveleitä, mikä oli moitittavaa. Kohta hänen perästänsä astui Fredrik lavalle, otti lakin päästään, katseli ensin hetkisen eteensä maahan ja sitte kuulijoita niin lämpimästi, että se katse sattui kuin tulinen nuoli suloisen Roosan rintaan, sekä lauloi sitte yhden Henrik Frauenlobin hellistä lauluista niin viehättävästi, että kaikki laulajat yksimielisesti tunnustivat, ettei kukan heistä voinut kilpailla nuoren kisällin kanssa.

Illan tultua ja tauluharjoituksen loputtua läksi Martti mestari, nauttiakseen kaikkia päivän huvituksia, Roosan kanssa kilpakentälle. Reinhold ja Fredrik saivat lähteä mukaan. Roosa astui heidän keskessänsä. Aivan iloisena laulunsa tuottamasta kiitoksesta ja onnellisena Roosan läsnäolosta uskalsi Fredrik lausua monta rohkeata sanaa. Roosa ei ollut niitä huomaavinaan, käänsi vaan katseensa alas tai Reinholdin puoleen, joka tapansa mukaan puheli kaikenlaisia sukkeluuksia ja kiersipä vielä kätensäkin Roosan käsivarren ympäri. Ja kauas kuului kilpakentältä iloinen rähinä. Saavuttuaan paikalle, missä nuorukaiset harjoittelivat kaikenlaisia, osaksi ritarillisiakin leikkiä, kuulivat he väen kerta toisensa perästä huutavan: voitto, voitto — hän se taaskin voitti, tuo väkevä! — hänelle ei kukaan riitä! — Tunkeuduttuaan väkijoukon läpi, huomasi Martti mestari kansan kiitoksen ja riemun tarkoittavan hänen kisälliänsä, Konradia. Hän oli voittanut kilpajuoksussa, nyrkkitaistelussa ja keihään heitossa. Juuri Martti mestarin tullessa huusi Konrad, uskalsiko kukaan tulla hänen kanssaan taistelemaan tylsillä keihäillä. Useampia uljaita, semmoiseen tottuneita, ylhäisiä nuorukaisia tuli esille. Vaan lyhyessä ajassa ja suuretta vaivatta ja ponnistuksitta voitti taaskin Konrad kaikki vastustajansa, joten hänen sukkeluutensa ja voimansa ylistelemisistä ei tullut ollenkaan loppua.

Aurinko oli jo mennyt mailleen, iltaruskokin alkoi sammua ja hämärä kohosi kiirein askelin. Martti mestari, Roosa ja Reinhold ja Fredrik kisällit olivat käyneet istumaan pasajavan suihkulähteen luo. Reinhold kertoeli hupaisia juttuja kaukaisesta Italiasta ja Fredrik katseli äänetönnä ja onnellisena Roosan sulosilmiin. Silloin tuli Konrad hitaasti ikäänkuin itseksensä mietiskellen, menisikö hän toisten luo vai ei. Martti mestari huusi hänelle:

"No, Konrad, tulkaa vaan tänne, te olette kilpailleet urhoollisesti kuin mies ainakin. Semmoisia minun kisällieni pitää ollakin, semmoisista pidän minä paljon. Älkää ollenkaan ujostelko, istukaa vaan tänne meidän luoksemme, minä annan teille luvan".

Konrad katsahti hyvin terävästi Martti mestariin, joka hänelle ystävällisesti viittasi, ja sanoi kumeasti:

"Teistä minä en pidä lukua ollenkaan enkä ole teiltä vielä edes kysynytäkään, saanko luvan istuutua teidän seuraanne vai en, enkä minä muuten tulekaan ollenkaan *teidän* luoksenne. Kaikki vastustajani olen hauskoissa ritarileikeissä kaatanut maahan, ja sentähden kysyisin minä vaan ihanalta neideltä, eikö hän lahjoittaisi voittojeni palkinnoksi kaunista kukkakiehkuraa, joka on hänellä povellansa". Samalla laskeutui hän yhdelle polvellensa Roosan eteen, katsoi kirkkailla ruskeilla silmillänsä häntä oikein rehellisesti kasvoihin ja pyysi: "antakaa minulle tuo kaunis kiehkura voittopalkinnoksi, lempeä Roosa, älkää sitä minulta kieltäkö!"

Roosa päästikin heti kukkakimpun irti, antoi sen Konradille ja sanoi nauraen: "sen minä kyllä tiedän, että niin uljaalle ritarille, kuin te olette tulee naisen antaa kunniamerkki; ottakaa siis vaan minun lakastuneet kukkani".

Konrad suuteli niitä ja pisti ne sitte lakkiinsa, mutta Martti mestari nousi ylös ja tiuskasi:

"No, jonkinlaisia hullutuksia! — vaan lähtekäämme nyt kotiin, yö tulee jo".

Martti herra läksi edelle, Konrad tarttui kohteliaan säädyllyisesti Roosan käteen, Reinhold ja Fredrik astuivat ihan tyytymättöminä perästä. Ihmiset, joita he kohtasivat, seisattuivat katsomaan heitä ja sanoivat: "katsokaahan rikasta tynnyriseppä-mestaria Marttia kauneine tyttärineen ja uljaine kisällineen. Ne ovat kelpo ihmisiä!"

Mitä Martta rouva puhui kisälleistä Roosan kanssa. Konradin ja Martti mestarin riita.

Nuorilla tytöillä on tapana oikein perin pohjin muistella ja mielessään kertoella kaikki juhlapäivän ilot vasta seuraavana aamuna ja se jälkijuhla on heistä miltei viehättävämpi kuin juhla itse. Niinpä istui Roosakin toisena aamuna yksinään huoneessansa, kädet ristissä sylissä, pää mieltäväisesti kumartuneena ja neulomus unohduksissa. Varmaankin oli hän vielä kuulevinaan Reinholdin ja Fredrikin laulua tai näkevinään, miten sukkela Konrad voitti vastustajansa ja tuli sitte häneltä pyytämään voittonsa palkintoa. Milloin hyräili hän pari säettä jostakin laulusta, milloin kuiskasi hän: minunko

kukkiani te tahdotte? ja silloin loisti tummempi puna hänen poskillansa, silloin välähteli salamoita hänen alastaipuneiden silmäluomiensa takaa, kohosi hiljaisia huokauksia hänen syvimmästä sydämmestänsä. Martta rouva tuli sisälle ja Roosa iloitsi jo edeltäkäsikin nyt toki saavansa oikein juurta jaksain kertoa, miten mikin seikka Katarinan kirkossa ja kilpakentällä oli tapahtunut. Kun Roosa oli saanut kaikki jutelleeksi, sanoi Martta rouva hymyillen:

"Kohtapa saattekin, Roosaseni, valita, kenen kolmesta kauniista kosijasta vaan tahdotte".

"Herran tähden!" sanoi Roosa hypähtäen ylös ihan säikähdyksissään ja punastuen aivan hiuksiinsa asti. "Hyvä Martta, mitä hullutuksia mietittekään? — minä — kolmestako kosijasta?"

"Älkää teeskennelkö Roosaseni", puhui Martta rouva edelleen, "ikäänkuin ette mitään tietäisi, mitään aavistaisi. Silloinhan olisitte ihan sokea, jollette huomaisi, että kisällimme Reinhold, Fredrik ja Konrad, että he kaikki kolme rakastavat teitä aivan innokkaasti".

"Mitä joutavia kuvittelette mielessänne, Martta", kuiskasi Roosa, peittäen kasvonsa käsillään.

"No, no", jatkoi Martta puhettaan, istuutuen Roosan eteen ja kiertäen käsivartensa hänen ympäri, "sinä lempeä, kaino lapsi, otappa kätesi pois ja katso minua ihan suoraan silmiin ja sano sitte vielä, ettet jo aikoja sitten ole huomannut, miten kisällit sinua rakastavat, sanoppas! — Näetkös, sitä et voi! — ja kummallistahan todella olisikin, jos tytön silmät eivät heti semmoista keksisi. Kaikkien silmähän kääntyvät työstä sinuun, kaikkihan ovat rivakampia, kun sinä vaan astut työhuoneeseen. Reinhold ja Fredrik laulavat silloin kauneimpia laulujansa ja hurjapäinen Konradikin tulee siveäksi ja ystävälliseksi; jokainen kokee tehdä sinulle mieliksi, jokaisen kasvot säteilevät, kun sinä vaan suot yhden katseen, yhden ystävällisen sanan! No, tyttäreni, eikö se sitte sinua miellytä, että semmoiset uljaat nuorukaiset etsivät sinun suosiotasi? — Kenen sinä näistä kolmesta valitset tai valitsetko ketään, sitä en todellakaan voi sanoa, sillä ystävällinen ja hyvä olet sinä heitä kaikkia kohtaan, vaikka minä — vaan jääköön se sanomatta. Jos sinä nyt puhuisit minulle näin: Martta, neuvokaa minua, kelle näistä nuorukaisista, jotka minua kosivat, antaisin käteni ja sydämmeni, silloin vastaisin minä toden totta: ellei sydämmesi sano aivan selvästi ja ymmärrettävästi: hän se on, niin anna heidän kaikkien mennä menojansa. Mutta muuten on Reinhold minun mieleiseni, samoin Fredrik ja Konrad, ja sitte on minulla taas jokaisesta paljon muistuttamistakin. — Niin, todellakin, Roosaseni, nähdessäni näiden nuorukaisten niin rivakasti työskentelevän, muistelen minä aina rakasta miesvainajatani ja silloin täytyy minun sanoa, että vaikka hän ei juuri paljon osannutkaan hienoa työtä, niin teki hän kuitenkin kaikki, mitä teki, toisenlaisella innolla, toisella tavalla. Sen voi kyllä huomata, että kaikki hänen ajatuksensa olivat työhön kiintyneinä, vaan nämä nuorukaiset näyttävät minusta olevan vaan niin tekevinään ja ajattelevan aivan toisia asioita; työ näyttää olevan heille kuormana, jonka he ovat vapaatahtoisesti ottaneet hartioilleen ja kantavat sitä nyt rohkeasti. Fredrikin kanssa tulen minä parhaiten toimeen, hänellä on uskollinen, ystävällinen luonne. Hän ikäänkuin kuuluu paraiten meidän joukkoomme, minä ymmärrän mitä hän puhuu ja että hän rakastaa teitä niin hiljaisesti, niin kainosti kuin hurskas lapsi, että hän tuskin uskaltaa katsoa teihin, että hän punastuu, kun te sanotte sanankaan hänelle, sitä minä juuri hänessä pidän parahimpana avuna".

Kyynel kohosi Roosin silmään Martta rouvan lausuessa näitä viimeisiä sanojansa. Hän nousi ylös ja sanoi ikkunaan päin katsoen: "rakastanhan minä kyllä Fredriikkiäkin, mutta älä vaan sentähden halveksi Reinholdia".

"Kuinka minä häntä halveksisin", vastasi Martta, "onhan Reinhold ihan kieltämättä kaunein kaikista. Mimmoiset silmät! — kun hän niillä kuin salamoilla katsahtaa kehen, niin niitä katseita tuskin voi kestää. — Mutta koko hänen olennossansa on jotakin kummallista, mikä minua oikein värisyttää ja estää häneen tutustumasta. Minun luullakseni täytyy Martti mestarin mielestä olla yhtä vaikeata kärkeä Reinholdia sitä tai tätä tekemään, kuin minusta olisi, jos joku minun kyökkiini toisi kullasta ja kalliista kivistä loistavan astian ja minun pitäisi sitä käyttää kuin tavallista huonoa kapinetta, vaikka sitä tuskin uskaltaisinkin edes koskeakaan. Hän kertoo, juttelee ja puhuu ja hänen sanansa soivat kuin suloinen musiikki, niin viehättävästi, että niitä kuullessa unohtaa kaikki, vaan kun perästäpäin tarkemmin ajattelen, mitä hän milloinkin puhuu, niin huomaankin, etten ollutkaan ymmärtänyt sanaakaan. Ja jos joskus, kuten välistä sattuu, laskeekin leikkiä meidän tavalla, ja minä jo arvelen: nyt on hän toki kuitenkin meidän kaltaisemme, niin katsahtaa hän yht'äkkiä niin ylhäisesti, että minä oikein pelästyn. Enkä kuitenkaan voi sanoa, että hänen muotonsa olisi semmoinen kuin monenkin ylvästelevän aatelismiehen tai muun ylhäisen keikarin, ei, jotakin aivan toisenlaista siinä on. Sanalla sanoen, minusta tuntuu, taivas tietäköön! kuin olisi hänessä jokin korkeampi henki, kuin ei hän ollenkaan olisi kotoisin tästä maailmasta. Konrad on huimapäinen, vallaton veitikka, ja hänenkin käytöksessään on jotakin aivan ylpeän ylhäistä, mikä ei oikein tahdo sopia tynnyrisepän esiliinan omistajalle. Ja sen lisäksi käyttäytyy hän juuri niin, kuin olisi hän yksinään käskijä ja toisten pitäisi totella ainoastaan häntä. Jo tänä lyhyenä aikana, jonka hän on ollut täällä, on hän saanut niin paljon aikaan, että Martti mestari tottelee hänen tahtoansa, kun hän vaan kovalla äänellään sanoa jyräyttää jotakin. Mutta samalla on

Konrad niin hyväluontoinen ja perin rehellinen, ettei häneen mitenkään voi suuttua. Päinvastoin täytyy minun sanoa, että minä, hänen kiivaudestaan huolimatta pidän hänestä kuitenkin paljoa enemmän kuin Reinholdista, sillä vaikka hän kyllä välistä puhuukin hirvittävän kovasti, ymmärtää sitä kuitenkin varsin hyvin. Minä lyön vaikka vetoa, hän on kerran ollut soturi, sen kyllä huomaa, tekeytyisipä hän sitte miksi hyvänsä. Sentähden osaakin hän vielä käyttää niin hyvin kaikenlaisia aseita ja siitä syystä on koko hänen olennossaan jotakin ritarimaista, mikä hänelle varsin hyvin sopiikin. — Sanokaapa nyt, hyvä Roosa, minulle ihan suoraan, ken heistä kolmesta teitä enimmäin miellyttää".

"Älkää hyvä Martta", vastasi Roosa, "kysykö niin petollisesti. Se on kuitenkin varma, ettei Reinhold minusta ole ollenkaan semmoinen, kuin te häntä kuvaillette. Hän on kyllä aivan toisenlainen kuin hänen vertaisensa, vaan hänen puhellessaan tuntuu minusta, kuin avautuisi äkkiä eteeni niin kaunis puuturha ihanaine, loistoisine kukkineen ja hedelmineen, ettei sillä ole vertaansa maan päällä, ja minä katselen sitä mielelläni. Siitä saakka kuin Reinhold tuli meille, näyttää monikin kohta minusta aivan toisenlaiselta kuin ennen ja moni seikka, mikä ennen oli hämäränä ja muodottomana sielussani, on nyt tullut niin kirkkaaksi ja selväksi, että minä sen voin aivan täydellisesti ymmärtää".

Martta rouva nousi ylös ja sanoi, pois mennessään Roosaa sormellaan uhaten: "Roosa, Reinholdiko siis on sinun valittusi? Sitä en olisi uskonut enkä aavistanut".

"Jättäkää, hyvä Martta", sanoi Roosa saattaen häntä ovelle, "kaikki uskomiset ja aavistelemiset ja antakaa tulevain aikojen ratkaista. Mitä ne tuovat mukansa, se on taivaan tahto, jota jokaisen täytyy nöyrästi ja kuuliaisesti totella".

Martti mestarin työhuoneessa oli elämä sillä välin käynyt hyvin vilkkaaksi. Saadakseensa kaikki tilaukset ajoissa valmiiksi, oli hän vielä ottanut apulaisia ja oppipoikia. Siellä hakattiin ja paukuteltiin niin, että se kuului kauas yli ympäri.

Reinhold oli päättänyt Bambergin piispalle valmistettavan suuren tynnyrin mittailemisen ja pannut sen Fredrikin ja Konradin avulla niin taitavasti kokoon, että Martti mestarin sydän hyppi ilosta ja hän kerta toisensa perästä huusi: "sepä vasta oiva teos, siitä tulee tynnyri, jommoista ei vielä kukaan ole valmistanut, minun näytetyynnyriäni lukuun ottamatta". — Kaikki kolme kisälliä ajoivat vanteita yhteen sovitettujen lautojen ympärillä, että koko huone kaikui kurikoiden paukkinasta. Valentin vanhus vuoli uutterasti lautoja kovertimella, Martta istui, molemmat nuorimmat pojat sylissänsä, ihan Konradin takana ja toiset pojat leikittelivät iloisesti huutaen ja meluten vanteilla. Siinäpä oli iloinen elämä, niin että tuskin huomattiin vanhan herra Johannes Holzschuerin tuloa. Martti mestari meni hänelle vastaan ja kysyi kohteliaasti kuulumisia.

"Tahdoinpahan vaan kerran", vastasi Holzschuer, "käydä katsomassa, miten hyvin rakas Fredrikini tekee työnsä. Ja tarvitsisihan minä sitte, hyvä Martti mestari, viinikellariini yhden oikein kunnollisen tynnyrinkin ja pyytäisin teitä sitä tekemään. — Katsos, tuossahan on ihan valmistumaisillaan juuri semmoinen, kuin minä tarvitsen, senhän voitte myödä minulle, sanokaa vaan hinta".

Reinhold oli hetkisen levähtänyt ja nousi juuri takaisin telineelle. Kuultuaan Holzschuerin sanat, vastasi hän hänen puoleensa kääntyen: "älkää, hyvä herra Holzschuer, ollenkaan huoliko ostella meidän tynnyriämme, sitä teemme korkea-arvoiselle Bambergin piispalle!"

Kädet selän takana, vasen jalka etuasennossa, pää takanojassa, katsella tirkisteli Martti mestari tynnyriä ja sanoi sitte ylpeästi: "voittehan, hyvä mestarini, nähdä jo hyvin valikoidusta puusta ja työn siisteydestä, että semmoinen mestariteos on tekeillä ainoastaan ruhtinasten kellaria varten. Reinhold sanoi ihan oikein, älkää ostelkokaan semmoista tynnyriä. Kun viininkorjuu on ohi, teen minä teille kelvollisen ja pitävän, vaan halvemman tynnyrin, joka on paikallansa teidän kellarissanne".

Suutuksissaan Martti mestarin ylpeydestä, arveli Holzschuer vanhus, että hänenkin kolikkonsa olivat juuri yhtä painavat kuin Bambergin piispankin ja että hän kyllä toivoi muualtakin saavansa puhtaalla rahalla hyvää tavaraa. Martti mestari taisi suuttumuksesta tuskin hillitä kiukkuansa eikä kuitenkaan uskaltanut loukata kaikkien raatiherrain ja kansalaisten kesken kunnioitettua Holzschuer vanhusta.

Mutta juuri silloin lyödä pamahutteli Konrad niin voimakkaasti kurikkaansa, että koko huone roiski ja räiski. Martti mestarin kiukku kääntyi häntä kohti. Kiivaasti tiuskasi hän: "Konrad — tolvana, mitä niin hurjasti paukuttelet, tahdotko rikkoa koko tynnyrin?"

"Ho hoo!" vastasi Konrad katsahtaen uhkarohkeasti taakseen mestariin, "vai sinä narrimainen mestari, enkö sitten uskalla?" Ja samassa iski hän koko voimallansa tynnyriä, että vahvin vanne katkesi ja viskasi Reinholdin alas telineen kapealta laudalta. Tynnyrin kumeasta helinästä huomasi myöskin jonkun laitalaudankin murtuneen.

Vihan vimmassa hyppäsi Martti mestari Valentinin luo, tempasi häneltä kädestä laudan, jota hän paraillaan koversi, ja kiljahtaen: "Kirottu koira" löi sillä Konradia poikki selän.

Heti tunnettuaan lyönnin kääntyi Konrad rivakasti ympäri ja seiso i muutaman silmänräpäyksen siinä kuin tunnotonna, vaan sitte välähti vimma hänen silmissänsä, hän kiristeli hampaitaan ja karjasi: "minuako lyötiin?" Yhdellä harppauksella oli hän maassa, tempasi lattialta kirveen ja löi aika vauhdilla kohti mestaria, jolta isku olisi varmaankin halaissut pään, ellei Fredrik olisi häntä temmaissut sivulle, joten kirves tapasi ainoastaan käsivartta niin, että siitä heti alkoi tulvia vertä. Martti, paksu ja kömpelö kun olikin, kadotti tasapainonsa ja kaatui penkin yli, jossa oppipoika juuri työskenteli, alas maahan. Kaikki hyökkäsivät raivoavaa Konradia vastaan, joka heilutteli veristä kirvestä ilmassa ja hampaitaan kiristellen kiljui pelottavalla äänellä: "helvettiin saa hän mennä — helvettiin!" Jättiläisen voimalla viskoi hän heitä luotansa ja kohotti jo kätensä toistamiseen iskeäkseen, mikä lyönti olisi epäilemättä tehnyt lopun mestarista, joka avuttomana ähki ja voihki lattialla, vaan silloin näkyi Roosa, säikähdyksestä kalman kalvena, työhuoneen ovella. Heti hänet huomattuaan jäi Konrad, kirves ylös ojennettuna seisomaan kuin kuvapatsaaksi jähmettyneenä. Sitten viskasi hän kirveen kauas, löi molemmilla käsillään rintaansa, huusi äänellä, joka tunkeusi luihin saakka: "Oi, hurskas taivaan Jumala, mitä olenkaan tehnyt!" ja syöks i ulos huoneesta. Ei kukaan aikonutkaan lähteä häntä ajamaan takaa.

Martti mestari saatiin suurella vaivalla jaloillensa nostetuksi. Heti huomattiin kuitenkin, että kirves oli ainoastaan sattunut paksuihin käsivarren lihaksiin ja ettei haavaa tarvinnut ollenkaan pitää vaarallisena. Holzschuer vanhuskin, jonka Martti mestari oli kaatuessaan temmannut mukaansa, vedettiin esiin lastujen alta ja Martan lapsetkin, jotka lakkaamatta parkuivat ja itkivät hyvä Martti isää, rauhoittuivat vähitellen. Martti taas oli ihan hämmästyksissään ja arveli: "jollei vaan tuo kisälli piru olisi turmellut hyvää tynnyriä, haavasta minä hyvin vähän lukua pitäisin".

Kantotuolit toimitettiin vanhuksille, sillä Holzschueriinkin oli kaatuessa jotensaki koskenut. Hän kiroili moista ammattia, jossa semmoisia murha-aseita tarvitsi käyttää ja kehoitteli Fredrikkiä mitä pikemmin uudestaan ryhtymään jaloon kuvain valamis- ja metallityöhön.

Fredrik ja hänen kanssaan Reinhold, johon vaan oli niin kovasti sattunut, että kaikki hänen jäsenensä tuntuivat ihan hervottomilta, hiipivät hämärän tultua allapäin kaupunkiin. Tiellä kuuluivat he muutaman pensaan takaa huokauksia. He seisattuivat ja kohta kohosikin maasta pitkä mies, jonka he paikalla tunsivat Konradiksi ja peräytyivät arasti hänen edestänsä.

"Ah, te hyvät kisällit", sanoi Konrad itkussa suin, "älkää toki noin minua kauhistuko! — Te pidätte minua pirullisena murhamiehenä! — en minä kuitenkaan ole semmoinen — minä en voinut tehdä toisin! minun olisi pitänyt lyödä se lihava mestari hengettömäksi, oikeastaan pitäisi minun lähteä teidän kanssanne ja tehdä vielä niin, jos se vaan olisi mahdollista — mutta ei, ei — kaikki on hukassa, te ette enää näe minua! — tervehtikää suloista Roosaa, jota minä niin rajattomasti rakastan! — sanokaa hänelle, että minä elinkauteni kannan hänen kukkiaa sydämmelläni, panen ne koristuksekseni, — vaan hän on saava vast'edes kuulla minusta! voikaa hyvin! te, hyvät kelpo kisällit!" — Ja niin sanoen juoksi Konrad täyttä karkua kedon yli metsään.

Reinhold sanoi: "jotain kummallista on tuossa nuorukaisessa; me emme saa ollenkaan punnita hänen tekoansa tavallisen mitan mukaan. Ehkäpä vastedes tulee ilmi salaisuus; joka ahdistaa hänen rintaansa".

Reinhold lähtee pois Martti mestarilta.

Yhtä suruiseksi oli nyt Martti mestarin työhuone muuttunut, kuin siellä ennen oli iloista ollut. Reinhold pysyi työhön kykenemätönnä kammarissansa; haavoitettu käsi hiihnassa, haukkui ja kiroili Martti lakkaamatta vieraan kisälli lurjuksen konnuutta. Roosa, ja yksin Marttakin poikineen kammosivat tuota hurjamaisen taistelun paikkaa, ja niin kaikui Fredrikin askaroiminen yksitoikkoisesti ja kumeasti, kuin yksinäisessä metsässä talvella puunhakkaajan kolkutus. Hän sai suurta tynnyriä yksinään vaivaloisesti valmistaa.

Syvä suruisuus täytti pian Fredrikinkin mielen kokonaan, sillä hän uskoi selvästi huomaavansa, mitä hän jo kauvan oli pelännyt. Hän luuli olevansa siitä ihan varma, että Roosa rakasti Reinholdia. Sitä hän ei päättänyt yksistään siitä, että jo ennenkin oli kaikki ystävällisyys, moni lempeä sana tullut ainoastaan Reinholdin osaksi; olihan siihen nyt se riittävä nä todistuksena, että kun Reinhold ei voinut tulla työhön ei Roosakaan enää tullut työhuoneeseen, vaan pysyi kotona, arvattavasti voidakseen oikein huolellisesti hoitaa ja holhoa rakastettuansa. Kun sunnuntaina kaikki iloissaan riensivät ulos kaupungista, kun Martti mestari, haavastaan jo melkein paranneena, häntä pyysi lähtemään hänen ja Roosan kanssa kävelemään kilpakentälle, silloin juoksi hän, seurasta huolimatta ja aivan menehtymäisillään tuskasta ja rakkaudesta, yksinään kylään ja kukkulalle, missä hän Reinholdin ensikerran oli tavannut. Hän heittäytyi pitkäksensä kukkahiselle ruohokolle, ja kun hän siinä muisteli, miten tuo kaunis toivontähti, joka koko kotimatalla oli valaissut hänenkin tiensä, nyt perille päästyä oli äkkiä peittynyt synkkään

yöhön, miten koko hänen osansa oli nyt kuin toivottoman uneksijan, joka ikävöiden tavoittelee olemattomia utukuvia, silloin tulvivat häneltä kyyneleet silmistä alas kukkasille, jotka heiluttelivat pieniä päitään, ikäänkuin säälien nuoren kisällin katkeraa kärsimystä. Fredrikin itsensä tietämättä muodostuivat syvät huokaukset, jotka kohosivat hänen ahdistetusta rinnastaan, sanoiksi, säveleiksi. Hän laului:

Miss' olet sä
Mun toivontähteni?
Mioks' sulosilmäsi
Multa tuiki poistat,
Muille hellin loistat?
Kohotkaa hyökyvät iltatuulet,
Hurjat halut nostakaa
Tuskat, jotka kuolettaa
Voip' onnettoman
Ja toivottoman
Ver'itkuun haljennhen
Sydämmen sortunehen!
Mioks' lehtipuut niin humisette
Vienosti hiljalleen?
Mioks' taivaan pilvet katselette
Nyt maahan alhaiseen?
Oi hauta, kun
Jo ottais' mun
Ja antais' rauhan unta!

Niinkuin ainakin käy, että syvinkin suru, jos se vaan pääsee puhkeamaan kyyneleiksi ja sanoiksi, lievenee suloiseksi murheelliseksi kaihoksi ja kuvastuupa vielä vähäinen toivonkin heijastus sielussa, niin tunsikin Fredrikin laulustansa kummallisesti vaikuttavan virkistykseen. Iltatuuli, varjoiset puut, joilta hän oli pyytänyt apua, kohosivat ja kuiskuttivat niin lohduttavasti, ja niinkuin suloiset unelmat kaukaisesta ihanuudesta, kaukaisesta onnesta kohosivat kultaväreet synkälle taivaalle. Fredrik nousi ylös ja läksi astumaan kukkulalta alas kylää kohti. Silloin tuntui hänestä, kuin astuisi Reinhold, kuten heidän ensi kerran toisiaan tavatessansa, hänen rinnallansa. Kaikki, mitä Reinhold oli silloin puhunut, juontui hänelle mieleen. Mutta kun hän muisteli Reinholdin kertomusta noiden kahden maalarin ja ystävän kilvoituksesta, silloin putosi häneltä kuin verkko silmiltä. Sehän oli ihan selvää, että Reinhold oli jo ennen nähnyt Roosaa ja rakasti häntä. Se rakkaus se ajoi hänet Nürnbergiin Martti mestarin taloon, ja maalarin kilpailulla tarkoitti hän ainoastaan heitä kumpaakin ja kauniin Roosaa koskimista. — Fredrik oli kuulevinaan uudestaan Reinholdin silloin lausumat sanat: uljaasti, kaiketta kavalatta petoksetta yhtäläisestä palkinnosta taistelemisen pitää yhdistämisen todelliset ystävät oikein sydämmen pohjasta toisiinsa, eikä suinkaan heitä eroittaa; jaloissa sydämissä ei voi koskaan olla tilaa alhaiselle kateudelle eikä ilkeälle vihalle!

"Niin", huudahti Fredrik ääneensä, "sä ystäväni, sinun itsesi puoleen tahdon minä kaiketta petoksetta kääntyä, sinä itse saat sanoa minulle, onko kaikki toivoni kadonnut".

Seuraavana aamuna, kun aurinko oli kohonnut kappalen matkaa taivaan rannasta, koputti Fredrik Reinholdin kammarin ovelle. Kun ei mitään vastausta kuulunut, tempasi hän oven, joka muuten ei ollutkaan lukossa, auki ja astui sisään. Mutta samassa silmänräpäyksessä muuttuikin hän ihan kuin patsaaksi. Roosa täydessä kaiken suloutensa, kaiken viehättävyytensä loistossa, ihana luonnollisen suuruinen kuva seisoikin hänen edessään maalauksaloilla, aamuauringon säteiden valasemana. Pöydälle viskattu maalarikeppi, tuoreet värit maalilautasella näyttivät, että kuva oli juuri maalattu.

"Oi, Roosa — Roosa — oi, taivahan Herra", huokasi Fredrik. Silloin taputti häntä Reinhold, joka oli hänen perästänään tullut sisään, olkapäälle ja kysyi hymyillen:

"No Fredrik, mitäs sanot kuvastani?"

Fredrik pusersi häntä rintaansa vasten ja sanoi:

"Oi sinä kelpo mies — sinä jalo taitelija! nyt olen minä selvillä kaikista! sinä, sinä olet saanut voiton, jota kilvoittelemaan minä onneton olin kyllin uskalias, — mitä olen minä sinun rinnallasi, mitä minun taitoni sinun taiteesi rinnalla? — Ah, olihan minullakin paljon mielessä! — älä vaan naura minulle, hyvä Reinhold! — katsos, minä arvelin, miten hauskaa olisikaan valaa suloisen Roosaa kuva puhtaimmasta hopeasta, mutta sehän on ainoastaan lapsen työtä, vaan sinä! — sinä! miten hän niin lempeästi, niin kaiken kauneutensa herttaisessa loistossa sinulle hymyilee! — ah, Reinhold — Reinhold! sinä onnen lapsi! miten silloin puhuit, niinhän nyt todella käykin! me olemme molemmat kilvoitelleet, sinä olet voittanut, sinulle oli voitto tulevakin, mutta minä puhun veljenäsi kaikesta sydämmestäni. Pois täytyy

minun kuitenkin lähteä tästä talosta ja kodostanikin, enhän sitä muuten kestäisi, menehtyisinhan ihan kokonaan, jos minun nyt pitäisi jäädä hänen seuraansa. Annathan sen minulle anteeksi, hyvä, jalo ystäväni! Tänään, nyt paikalla pakenen minä kauas — kauas avaraan maailmaan, mihin rakkauteni tuska, mihin lohduttamaton kurjuuteni minua minua vie!"

Niin sanoen tahtoi Fredrik syöstä ulos ovesta, mutta Reinhold otti hänet kiini ja sanoi:

"Sinä et saa mennä, sinun ei tarvitse mennä, kalkki voi vielä käydä aivan toisin kuin luulet. Nyt on minun aika sanoa sinulle kaikki, mitä tähän asti olen salannut. Etten ole mikään tynnyriseppä, vaan maalari, tiedät nyt kyllä, ja kuten toivon, huomaat kuvastani, etten olekaan ihan pienimpiä. Nuorena menin Italiaan, taiteiden maahan. Siellä ottivat suuret mestarit minut huomaansa ja ravitsivat sielussani hehkuvia kipinöitä elävällä tulella. Niin pääsin minä kohta hyvälle alulle, kuvani tulivat kuuluisiksi koko Italiassa, ja Florenzin mahtava hertttua kutsui minut hoviinsa. Siihen aikaan en minä pitänyt saksalaista taidetta missään arvossa, puhuin lörpöttelin vaan, teidän kuvianne näkemättä, teidän Dürerinne ja Cranachenne huonosta aistista, yksitoikkoisuudesta ja luonnottomuudesta. Silloin toi muuan kuvakauppias herttuan kuvakokoelmiin Marian kuvan, jonka Albrecht Dürer oli maalannut. Se vaikutti kummallisesti minuun, käänsi koko mieleni italialaisten kuvien monipuolisesta hempeydestä. Heti päätin lähteä Saksaan, saadakseni nähdä kotimaassaan taideteoksia, joita nyt koko sielustani ihailin. Nürnbergiin tultuani ja nähtyä Roosan, tuntui minusta, kuin kävelisi tuo Maria, joka niin oli mieltäni innostanut, ihan elävänä edessäni. Minulle kävi samoin kuin sinullekin, hyvä Fredrik, koko olentoni leimusi kirkkaista rakkauden liekeistä. Ainoastaan Roosa oli silmissäni, ainoastaan häntä ajattelin; kaikki muut asiat olivat poistuneet mielestäni ja taiteenikin oli minusta ainoastaan sentähden arvokas, että taisin sata, tuhat kertaa maalata ja piirustaa Roosaa. Minä tahdoin lähestyä neitiä Italialaisten sukkeluudella, mutta kaikki koetukseni olivat turhat. Ei ollut mitenkään mahdollista päästä millään vilpittömällä tavalla tutuksi Martti mestarin talossa. Vihdoin ajattelin mennä taloon suorastaan Roosaa kosimaan, mutta kuulin Martti mestarin päättäneen antaa tyttärensä ainoastaan kunnolliselle tynnyriseppälle. Silloin päätin lähteä Strassburgiin tynnyriseppän oppiin ja sitten tulla Martti mestarille työhön. Muut seikat jätin taivaan salliman määrättäväksi. Miten olen päätökseni toimittanut, sen tiedät, mutta sinun pitää myöskin saada tietää, mitä Martti mestari minulle muutama päivä sitten sanoi, että minusta tulee kelpo tynnyriseppä ja hän on minua vävynänsä kunnioittava, ja rakastava, koska hän kyllä oli huomannut, että minä voin voittaa Roosaa suosiota ja Roosakin minusta piti paljon".

"Voisiko se sitte toisin ollakaan", huudahti Fredrik sangen suruisena, "niin, niin, sinä olet saava Roosaa; kuinka taisinkaan minä kurja niin suurta onnea edes toivoakaan".

"Sinä unhotat, veliseni", sanoi Reinhold edelleen, "ettei Roosa itse ole sanallakaan vakuuttanut sitä todeksi, mitä viisas Martti mestari on ollut huomaavinaan. Totta on kyllä, että Roosa on tähän saakka ollut minulle hyvin ystävällinen, vaan toisella lailla ilmaikse rakastava sydän! — Lupaa, veljeni, odottaa levollisena vielä kolme päivää ja tehdä työtä kuin ennenkin. Minäkin voisin nyt jo taas tulla työhön, vaan siitä asti, kun aloin kuvaani utterammin maalata, on minulle tuo halpa tynnyrityö sanomattoman vastenmielistä. Tästä lähin en enää voi ottaa kurikkaa käteeni, käyköön pä sitten kuinka hyvänsä. Kolmen päivän perästä sanon sitte sinulle suoraan, miten on käynyt. Jos minä todellakin olen niin onnellinen, että Roosa rakastaa minua, mene silloin rauhassa ja opi, että aika parantaa syvimmätkin haavat!" — Fredrik lupasi odottaa kohtalonsa ratkasua.

Kolmantena päivänä (Fredrik oli sillä välin huolellisesti karttanut yhteen sattumista Roosaa kanssa) vapisi hänen sydämensä pelosta ja toivosta. Hän hiiviskeli kuin uneksija työhuoneessa ja antoi varmaankin, vastoin tavallisuutta, taitamattomuudellaan syytä Martti mestarille murista ja olla tyytymätön. Muuten näytti mestarillekin sattuneen jotakin, joka saattoi hänet ilottomaksi. Hän puheli paljon kavalasta viekkaudesta ja kiittämättömyydestä, sanomatta kumminkaan selvästi, mitä hän sillä tarkoitti. Illan vihdoinkin tultua läksi Fredrik menemään kaupunkiin. Lähellä porttia tuli hänelle vastaan ratsumies, jonka hän heti tunsikin Reinholdiksi.

"Ah, siinähan tapaankin sinut, kuten tahdoinkin", huusi Reinhold heti hänet huomattuaan. Sitten hyppäsi hän maahan satulasta, kiersi ratsustimet kätensä ympäri ja jatkoi: "kävelkäämme nyt yhdessä vähän matkaa. Nyt voin sinulle sanoa, miten rakkauteni laita on".

Fredrik huomasi Reinholdilla olevan saman puvun yllä kuin heidän ensikerran toisiaan tavatessansa; ja hyvin täytetty matkalaukku oli myöskin mukana. Hän oli kalvea ja hyvin hämmästynyt.

"Onnea sinulle, veliseni!" sanoi Reinhold jotenkin hurjasti, "sinä saat nyt oikein mielin määrin kalkutella tynnyriäsi, minä lähden omia teitäni; juuri otin jäähyväiset kauniilta Roosalta ja arvoisalta Martti mestarilta"

"Kuinka", sanoi Fredrik, tuntien sähkövirran vavahduttavan kaikkia jäseniänsä, "mitä, lähdetkö pois, vaikka Martti mestari tahtoo sinua vävykseen ja Roosa rakastaa sinua?"

"Mustasukkaisuutesi, hyvä veli", vastasi Reinhold, "on sinut saanut sitä uskomaan. Nyt on selvillä, että Roosa olisi pelkästä hurskaudesta ja kuuliaisuudesta ottanut minut mieheksensä, mutta ei edes kipinääkään rakkautta ole hänen jääkylmässä sydämissänsä. Ha, ha! — minusta olisi voinut tulla kunnan tynnyriseppä. Viikkokaudet kovertaa oppipoikien kanssa vanteita ja höylätä lautoja, sunnuntaisin mennä kunnioitettavan rouvani kanssa Katarinan tai Sebaldin kirkkoon ja iltasilla kävelemään kilpakentällä, vuodet päästänsä".

"Älä pilkkaa", keskeytti Fredrik Reinholdia, joka purskahti kohti kurkkuansa nauramaan, "kunnan porvarin yksinkertaista viatonta elämää. Jos Roosa ei sinua todellakaan rakasta, niin ei se ole hänen syynsä".

"Sinä olet oikeassa", sanoi Reinhold, "ja se onkin vaan minun tyhmä tapani, että meluan kuin lellitelty lapsi, jos tunnen itseni loukatuksi. Voit kyllä ymmärtää, että puhuin Roosalle rakkaudestani ja hänen isänsä suostumuksesta. Silloin tulivat häneltä kyneleet silmistä, hänen kätensä vapisi minun kädessäni. Toisapäin katsoen kuiskasi hän: täytyyhän minun totella isäni tahtoa! Minä olin kuullut kylliksi. — Minun kummallinen suuttumukseni näyttää sinulle, hyvä Fredrik, minun salaisimmat ajatukseni; siitä huomaat, että kilvoitteluni Roosaa voittaakseni oli vaan pelkkä hairaus. Saatuaani Roosaa kuvan valmiiksi, rauhoittui sydämeni ja usein tuntuikin minusta hyvin kummallisella tavalla Roosa muuttuneen kuvaksi ja kuva todelliseksi Roosakseni. Halpa tynnyrityö kävi minusta inhoittavaksi ja kun ajattelin jokapäiväistä elämää, mestariksi tuloa, naimista, silloin tuntui minusta, kuin salpauttaisni itseni vankihuoneeseen, panettaisiin itseni jalkapuuhan. Miten voisikaan taivaallinen enkeli, semmoinen kuin sydämissäni häntä kuvailen, tulla vaimokseni! Ei, ikuisesti nuorena, kauniina, suloisena on hän koreileva taideteoksissa, jotka minun vireä henkeni luopi. Oi, miten haluan minä sitä! Kuinka saatoinkaan tulla uskottomaksi jumalalliselle taiteelleni! — Pian saan taaskin majaila sinun hehkuissa tuoksuissasi, sä ihana maa, kaikkien taiteiden koto!"

Ystävykset olivat sillä välin saapuneet tienhaaraan, josta Reinholdin oli lähdettävä vasemmalle.

"Erotkaamme tässä!" sanoi hän, pusersi Fredriikkiä, innokkaasti ja kauvan sydäntänsä vasten, hyppäsi hevosesa selkään ja läksi ajamaan täyttä laukkaa.

Äänetönnä katsoa tuijotti Fredrik hänen jälkeensä ja astuskeli sitte kotiin, kummallisimpain tunteiden vallitessa rinnassansa.

Miten Martti mestari ajoi Fredrikin ulos työhuoneestansa.

Toisena päivänä valmisteli Martti mestari nyreissänsä ja ääneti Bambergin piispan tynnyriä, eikä Fredrikkikään, josta nyt vasta Reinholdin ero tuntui oikein katkeralta, kyennyt sanomaan sanaakaan, vielä vähemmin laulamaan. Vihdoin viskasi Martti mestari kurikan nurkkaan, pani kätet ristiin vatsallensa ja puhui hiljaisella äänellä:

"Reinholdikin on nyt tiessänsä — hän oli ylhäinen maalari ja teki vaan minusta pilkkaa koko tynnyrityöllänsä. — Jospa vaan semmoista olisin osannut aavistaa kun hän sinun kanssasi tuli talooni ja tarjoutui työhön, miten olisin hänelle ovea näyttänyt! Niin suoran rehellinen muoto ja niin täynnä petosta ja vilppiä! — no, hän on nyt mennyt matkoihinsa, vaan sinä kuitenkin palvelet minua uskollisesti ja rehellisesti ja pysyt ammatissa. Kun tulet kelpo mestariksi ja jos Roosa sinusta huolii — no, ymmärräthän, sinä saat koettaa voittaa Roosaa suosiota".

Niin sanoen otti hän taas kurikan käteensä ja kalkutteli utterasti edelleen. Fredrik ei tiennyt, miten olikaan, mutta Martti mestarin sanat kirvelivät hänen sydäntänsä ja kummallinen tuska poltti hänen rintaansa ja himmensi jokaisen toivon väreeseen. Roosa tuli taas pitkän ajan perästä ensi kertaa työhuoneeseen, mutta syvissä mietteissä ja, kuten Fredrik suruksensa huomasi, itkusta punaisin silmin. "Hän on häntä itkenyt, hän rakastaa kuitenkin häntä", niin arveli Fredrik itsekseen eikä uskaltanut kohottaa katsettaan häneen, jota hän niin sanomattomasti rakasti.

Suuri tynnyri oli valmis, ja siitä vasta tuli Martti mestari, tuota hyvin onnistunutta työtä katsellessaan, iloiseksi ja tyytyväiseksi.

"Niin, poikaseni", sanoi hän taputellen Fredriikkiä olkapäälle, "minä pidän sanani, jos sinä voitat Roosaa rakkauden ja teet kelvollisen näytetyynnyrin, niin tulet sinä vävykseni. Ja jaloon lauluyhdistykseen saat silloin myöskin käydä jäseneksi ja saavuttaa suurta kunniaa".

Martti mestarille kokoutui sitte työtä lilaksikin, niin että hänen täytyi ottaa kaksi uutta kisälliä. Ne olivat kelvollisia työntekijöitä, mutta raakamaisia tavoiltaan, matkoillansa kokonaan turmeltuneita.

Entisen miellyttävän, iloisen puheen sijasta kuului Martti mestarin työhuoneessa vaan rumaa pilaa, Reinholdin ja Fredrikin kaunisten laulujen verosta rivoja ja hävyttömiä. Roosa karttoi työhuonetta, niin että Fredrik sai ainoastaan harvoin ja vilahdukselta vaan nähdä häntä. Kun hän silloin suruisesti häntä katseli ja huoaten kuiskasi: "ah hyvä Roosa, jospa vaan taas saisin puhella teidän kanssanne, jospa te taas olisitte niin ystävällinen kuin Reinholdin täällä vielä ollessa!" silloin käänsi hän ujosti katseensa maahan ja kuiskasi: "olisiko teillä sitte mitä sanottavaa minulle, hyvä Fredrik?" — Sanan saamattomana seisoi silloin aina Fredrik siinä, ja kaunis, suloinen näky oli nopeasti kadonnut kuin salama, joka iltaruskossa välähtää ja katoaa, ennenkuin sitä on kunnolla ehtinyt huomatakaan.

Martti mestari kehoitteli kehoittamistaan Fredrikkiä ryhtymään näytetyynyriin tekoon. Hän oli jo itse etsinyt kauneimmat, puhtaimmat, aivan suorasyiset ja viiruttomat tammilaudat, jotka olivat jo kuudetta vuotta olleet puuläjässä säästössä, eikä kukaan muu saanut lupaa auttaa Fredrikkiä kuin vanha Valentin. Jos Fredrik raukasta jo muutenkin oli ammatti noiden toisten kisällien raakuuden vuoksi käynyt yhä vastenmielisemmäksi, niin oli se hänestä nyt ihan inhottavaa ajatella, että tuo näytetyynyri oli ainoana hänen elämänsä onnen ratkaskijana. Tuo kummallinen tuska, joka hänessä heräsi, kun Martti mestari kehui, miten hän oli uskollisesti pysyvä ammatissansa, muodostui muodostumistaan pelottavalla tavalla aina selveemmäksi. Hän tiesi nyt, että hän olisi häpeällisesti menehtyvä ammatissa, joka niin perin pohjin oli hänen taiteesta innostuneen mielensä vastainen. Reinhold, Roosaa kuva juohtuivat hänelle mieleen. Mutta omakin taiteensa kirkastui hänelle taas täydessä loistossaan. Usein kun masentava tunne hänen pyrintönsä kurjamaisuudesta oli kokonaan vallata hänet työssä ollessaan, juoksi hän sairautta valittaen ulos ja P. Sebaldiin. Siellä katseli hän tuntikausia Pietari Vischerin ihmeellistä muistopatsasta ja huudahti ihastuksissaan: oi, taivaan Jumala, mieltä tuommoista — tehdä se, onko mitään ihanampaa vielä maan päällä? Ja kun hänen sitte täytyi palata lautainsa ja vannettensa luo ja hän silloin ajatteli, että ainoastaan sillä tavoin oli Roosaa valloittaminen mahdollista, silloin tuntui hänestä, kuin kaivelisivat jotkin tuliset kynnet hänen vertä vuotavaa sydäntänsä ja hänen täytyisi auttamattomasti kuolla sanomattomista tuskista.

Unissa toi hänelle usein Reinhold kummallisia piirustuksia taitteellisiin kuvauksiin, joihin oli Roosaa muoto ihmeellisesti kuvitettu, milloin kukaksi, milloin siivelliseksi enkeliksi. Mutta niistä puuttui aina jotain ja hän huomasi Reinholdin unhottaneen Roosalle tekemättä sydämen, jonka hän piirusti lisäksi. Silloin näyttivät kaikki kuvan kukat ja lehdet laulaen ja suloisesti tuoksuten liikkuvan ja jalosta metallista näkyi kuin säteilevästä peilistä Roosaa kuva; hän ojensi ikävöiden kätensä rakastettuansa kohti, ja kuva oli katoavinaan harmaasen sumuun ja hän itse, lempeä Roosa, pusersi häntä, täynnä autuutta, rakastavaa sydäntänsä vasten.

Yhä kuolettavammaksi kävi hänen olonsa onnettomassa tynnyrien teossa. Vihdoin meni hän etsimään lohdutusta ja apua vanhalta mestariltansa Johannes Holzschuerilta. Holzschuer antoi hänelle luvan alottaa hänen työhuoneessansa teosta, jonka hän oli ajatuksissaan suunnitellut ja jota varten hän jo pitkät ajat oli säästänyt Martti mestarilta saamansa palkan, voidakseen siten hankkia teokseen tarpeelliset aineet. Fredrik, jonka kalman kalvea muoto näytti hänen todellakin olevan sairaan, kuten hän sanoi, ei enää paljon ollenkaan työskennellyt Martti mestarin työhuoneessa. Kuukausia kului, eikä hänen näyteteoksensa, suuri kaksifuderinen tynnyri, vähääkään valmistunut. Martti mestari kiirehti häntä lakkaamatta tekemään edes sen verran, kuin hänen voimansa sallivat, ja Fredrikin täytyi viimeinkin mennä taas inhottavan hakkuupölkyn luo ja ottaa kirves käteensä. Martti mestari tuli vähän ajan perästä katsomaan hänen työtänsä. Ottaessaan vestetyn laudan käteensä, muuttui hän ihan tulipunaiseksi, ja tiuskasi:

"Mitä tämä on? — onko tämä kisällin työtä, joka mestariksi aikoo? Taitamaton oppipoika, joka kolme päivää sitten on kontannut työhuoneeseen, tämmöistä tekisi. — Fredrik, mitä sinä nyt mietit, vai riivaako sinua piru? paraat tammilautani, näyteteos! sinä taitamaton, ajattelematon poika lurjus".

Kaikkien helvetillisten tuskien vaivaamana ei Fredrik enää kauemmin voinut malttaa mieltänsä. Hän viskasi kirveen kädestänsä ja sanoi:

"Mestari! — nyt on kaikki lopussa — en, vaikka se maksaisi henkenikin, vaikka kuolisin sanomattomassa kurjuudessa — minä en voi enää — en voi enää tehdä tätä halpaa työtä, kun vastustamaton voima vetää minua ihanaan taiteeseeni. Ah, minä rakastan Roosaa niin sanomattomasti, kuin ei kukaan maan päällä voisi — hänen tähtensä minä ainoastaan olenkin tehnyt tätä vastenmielistä työtä — minä kadotan nyt hänet, sen tiedän, ja kohta olen itsekin kuoleva surusta hänen tähtensä, mutta toisin en voi tehdä, minä palaan arvoisan vanhan mestarini Johannes Holzschuerin luo, harrastamaan ihanaa taidettani, josta niin häpeällisesti luovuin".

Martti mestarin silmät säkenöivät, kuin tuliset kynttilät. Tuskin saaden vimmaltansa sanaa suustansa änkytti hän: "mitä? — sinäkin? — Vilppiä ja petosta! minuako taaskin petetty? inhottava työ — tynnyrien tekoko? — pois näkyvästäni, hävytön poika, pois!" Ja Martti mestari tarttui Fredrikin olkapäihin, työnsi hänet ovelle ja viskasi menemään ulos. Raakain kisällien ja oppipoikain pilkkanauru seurasi häntä.

Ainoastaan Valentin ukko pani kätensä ristiin, katsoa tuijotti ajatuksissaan eteensä ja sanoi: "sen olen kyllä huomannut, että hänellä, hyvällä pojalla, oli jotain ylevämpää mielessä, kuin tynnyrit". Martta rouva itki katkerasti ja hänen poikansa itkivät Fredrikkiä, joka oli ystävällisesti leikitellyt heidän kanssaan ja tuonut heille monesti hyviä makeisia.

Päätös.

Vaikka Martti mestari olikin hyvin suutuksissaan Reinholdiin ja Fredrikkiin, täytyi hänen kuitenkin itsekseen tunnustaa, että heidän mukansa oli mennyt kaikki ilokin työhuoneesta. Uusista kisalleistä oli hänellä vaan joka päivä kiusaa ja harmia. Kaikkein pienimistäkin seikoista sai hän itse pitää huolen ja vaivaa oli hänellä kyllin kyllä, saadessaan pienimmänkään työn tehdyksi mielensä mukaan. Aivan väsyneenä päivän huolista, huokaili hän usein itsekseen: "ah Reinhold, Fredrik, jospa ette vaan olisi minua niin kelvottomasti pettäneet, jospa olisitte tulleet kelpo tynnyrisepiksi!" Menipä harmi niinkin pitkälle, että hänellä oli työtä tuskaa voittaessaan usein kiusaavaa ajatusta jättää koko toimensa sikseen.

Hänen semmoisissa synkissä mietteissä istuessaan eräänä iltana kotonansa, astuivat herra Jaakko Paumgartner ja mestari Johannes Holzschuer ihan odottamatta huoneeseen. Hän huomasi kyllä, että tulisi puhe Fredrikistä ja todella käänsikin herra Paumgartner aivan kohta keskustelun häneen ja mestari Holzschuer alkoi kaikin tavoin kiitellä nuorukaista. Hän sanoi ihan varmaksi, että Fredrikistä semmoisella ahkeruudella ja niin hyvillä luonnon lahjoilla ei ainoastaan tulisi kunnan kultaseppä, vaan myöskin oivallinen kuvain valaja, oikea Pietari Vischerin arvokas seuraaja. Sitten alkoi herra Paumgartner kiivaasti moittia Martti mestarin sopimatonta käytöstä Fredrikkiä kohtaan, ja molemmat vaativat, että hänen, kun Fredrik tulee kelpo kultasepäksi ja kuvain valajaksi, tulisi antaa hänelle Roosa vaimoksi, jos nimittäin Roosa suostuisi menemään rakkaudesta ihan menehtyvälle Fredrikille. — Martti mestari antoi heidän puhua loppuun saakka, otti myssyn päästänsä ja sanoi hymyillen:

"Te, hyvät herrat, puolustatte uljaasti kisälliä, joka minua niin kelvottomasti petti. Sen minä annan kuitenkin hänelle anteeksi; mutta älkää vaatiko minua hänen tähtensä luopumaan lujasta päätöksestäni, että antaisin Roosan hänelle, siitä ei tule mitään".

Samassa silmänräpäyksessä toi Roosa, kalveana ja itkusta punaisin silmin, viiniä ja juomalasit, jotka hän ääneti pani pöydälle.

"No", alkoi herra Holzschuer, "niinpä täytyy minun antaa perää Fredrikille ja päästää hänet ainiaaksi pois luotani. Hän valmisti kauniin kappaleen tällä välin; sen tahtoo hän, jos te, hyvä mestari, sallitte, lahjoittaa Roosalle muistiksi; katsokaahan vaan tätä." Ja samassa otti Holzschuer esiin pienen, erittäin taidollisesti tehdyn hopeamaljan ja ojensi sen Martti mestarille, joka, kallisten kalujen suuri ihailija, sitä mielihyvillään joka puolelta tarkasteli. — Tosiaankaan ei voi siistimpää hopeakalua tavata, kuin se pienoinen astia oli. Komea seppäle viinilehdistä ja ruusuista kiertyi ihan ympäri ja ruusuista ja puhkeavista nupuista katselivat suloiset enkelit, samoin kuin sisäpuolelleen kullattuun pohjaan oli piirretty kaksi hellästi toisiaan hyväilevää enkeliä. Jos maljaan kaadettiin kirkasta viiniä, näyttivät ne leikitellen uiskentelevan ylös ja alas.

"Malja", sanoi Martti mestari, "on todellakin varsin sievästi tehty ja minä pidän sen, jos Fredrik ottaa minulta hyvissä kultakolikoissa sen kaksinkertaisen hinnan." Samalla täytti hän maljan ja pani sen huulillensa.

Juuri silloin aukesi hiljaa ovi ja sisään astui Fredrik, armahimmastansa ikuisesti eroamisen kuolettava tuska kalveilla kasvoillansa. Heti hänet nähtyään kiljahti Roosa sydäntä särkevällä äänellä: "oi, rakkahin Fredrikini!" ja syöksi puoli pyörreissä hänen syliinsä.

Martti mestari laski maljan pöydälle ja nähdessään Roosan Fredrikin sylissä, avasi hän silmänsä, kuin näkisi hän kummituksia. Sitten otti hän sanatonna maljan uudestaan käteensä ja katsoi sen sisään. Nousten ylös tuoliltaan huusi hän sitte kovalla äänellä:

"Roosa, Roosa, rakastatko Fredrikkiä?"

"Ah", kuiskasi hän, "enhän sitä voi kauemmin salata, minä rakastan häntä kuin elämäni, olihan sydämmeni murtua, kun te ajoitte hänet pois."

"Niinpä syleile morsiantasi, Fredrik — niin, niin, morsiantasi", sanoi Martti mestari.

Paumgartner ja Holzschuer katsoivat hämmästyksestä aivan hämillänsä toisiaan, mutta maljaa

käsissänsä pitäen lisäksi Martti mestari:

"Oi, taivahan Herra, kaikkihan on niin käynyt, kuin vanha mummo ennusti. Viinileili virrallansa riemun tuopi tullessaan, enkelitki loistossansa yltyy kanssa laulamaan. — Leilikullan loistavaisen, ken sen tuopi huoneesen, hän on sulhos armahainen, isäs mielt' ei kysellen viivy syömmes' lempiväinen, — minä hullu narri — Tässähän on se viinileili, enkelit — sulho — nyt, hyvät herrat, on kaikki hyvin, kaikki hyvin, sulho on löytynyt!"

Ken on, uneksittuaan, että hän lepäsi haudan pimeässä yössä, herännyt kirkkaan kevätaamun suloisissa tuoksuissa ja hän, joka on hänelle rakkahin kaikista maan päällä, on tullut ja syleilee häntä ja hän katselee hänen lempeitä kasvojansa ja sulosilmiensä taivasta, kelle niin kerrankaan on tapahtunut, ymmärtää, miltä silloin Fredrikistä tuntui, hän käsittää hänen äärettömän autuutensa. Voimatta virkkaa sanaakaan, piti hän Roosaa sylissänsä, kuin ei hän olisi tahtonut koskaan enää päästää häntä, kunnes Roosa vihdoin lempeästi irroittausi ja vei hänet isänsä luo. Siellä huudahti hän:

"Oi, hyvä mestarini, onko sitte todellakin niin? Annatteko Roosan minulle vaimoksi ja saanko kuitenkin palata omaa taidettani harjoittamaan?"

"Kyllä, kyllä", sanoi Martti mestari, "usko se vaan; voinko minä toisin tehdä, kun sinä kerran olet täyttänyt vanhan mummon ennustuksen? — Näytetytynnyrisi saa nyt jäädä tekemättä."

Silloin hymyili Fredrik onnestansa aivan autuaana ja sanoi: "ei, hyvä mestari, jos vaan sallitte, niin teen minä nyt ilolla ja halulla kelvollisen tynnyrin ja se on viimeinen työni tynnyriseppänä; sitte palaan minä takaisin sulatusuunini luo."

"Oi, sä hyvä, kelpo poikani," sanoi Martti mestari ilosta säkenöivin silmin, "niin tee vaan tynnyrisi ja sitte pidetään häät."

Fredrik piti kuin mies sanansa. Hän teki kahden fuderin vetävän tynnyrinsä valmiiksi. Kaikki mestarit tunnustivat, ettei siistimpää työtä voisi miehen kädestä lähteä, ja siitä oli taas Martti mestari oikein sydämmensä pohjasta iloissansa ja vakuutti, ettei taivaan sallima mitenkään olisi hänelle voinut lahjoittaa oivallisempaa vävyä.

Hääpäivä oli vihdoin tullut. Fredrikin mestarimalja seiso jaloa viiniä täynnä ja kukilla seppelöitynä kuistissa pöydällä; ammattikunnan mestarit, raatiherra Jaakko Paumgartner etunenässä, saapuivat rouvineen ja heidän perästänsä kultaseppämestarit. Juuri kun oltiin lähtemässä P. Sebalдин kirkkoon, jossa nuori pari oli vihittävä, kaikui kadulta torvein ääni ja portilta kuului hevoisten hirtunta. Martti mestari riensi katsomaan ikkunasta. Sievä oli herra Henrik von Spangenberg loistavassa juhlapuvussa ja muutaman askeleen päässä hänen takanansa ylpeän ratsun selässä nuori pulska ratsastaja, välkkyvä miekka kupeella, korkea kirjava höyhentöyhtö loistavilla jalokivillä koristetussa hatussa. Ratsastajan sivulla oli ihmeen kaunis nainen, myöskin komeasti puettuna, lumivalkoisen tasaisen juoksijan selässä. Palvelijat kirjavissa loistavissa vaatteissa olivat asettuneet piiriin heidän ympärillensä. Kaikki vaikenivat ja vanha herra von Spangenberg huusi:

"Hohoi, Martti mestari, en minä tule teidän viinikellarinne enkä kultakolikkojenne tähden, vaan Roosan häihin; lasketteko minua sisälle, hyvä mestari?"

Martti mestari muisti kyllä sanansa ja riensi vähän häpeillään avaamaan tulijoille ovea. Vanha herra laskeutui alas satulasta ja astui tervehtien huoneesen. Palvelijat kiiruhtivat valkean ratsun luo ja heidän käsiään myöten lipui nainen alas hevosensa selästä. Ratsastaja tarjosi hänelle käsivartensa ja seurasi hänen kanssaan vanhaa herraa. Mutta heti hänet huomattuaan ponnahti Martti mestari kolme askelta takaperin, löi käsiään yhteen ja huudahti: "oi, taivaan Herra! — Konrad!"

"Todellakin", sanoi Konrad hymyillen, "olen minä teidän kisällinne, Konrad. Antakaa anteeksi minulle se haava, jonka löin teihin. Oikeastaan, hyvä mestari, olisi minun pitänyt lyödä teidät kuoliaaksi, sen voitte kyllä ymmärtää, mutta onhan nyt kaikki aivan toisin kuin silloin".

Martti mestari vastasi aivan hämillänsä, että oli toki parempi, että se jäi tekemättä, siitä pienestä naarmusta ei hän ollut pitänyt lukua ollenkaan. — Kun Martti mestari sitte vei vieraansa huoneesen, missä morsiuspari ja muut vieraat olivat koossa, hämmästyivät kaikki vieraan naisen kauneutta, joka oli niin yhdennäköinen morsiamen kanssa, että olisi luullut heitä kaksoisiksi. Konrad meni jalolla säädyllysydellä morsiamen luo ja sanoi.

"Sallikaa, lempeä Roosa, Konradinkin olla häissänne. Eikö totta, ettehän enää ole suutuksissanne hurjamaiseen, ajattelemattomaan kisälliin, joka oli vähällä tuottaa teille suuren murheen?"

Vaan kun morsian, sulhanen ja Martti mestari aivan kummastuneena ja hämillään katselivat toisiaan, sanoi vanha herra von Spangenberg:

"No, pitäneehän minun auttaa teidät selville. Tämä on poikani Konrad ja tässä on hänen herttainen rouvansa, Roosa nimeltään, kuten morsiankin. Muistattehan, Martti mestari, tuonnoisen keskustelumme. Kun minä kysyin, ettekö antaisi Roosaanne minunkaan pojalleni, niin oli siihen kyllä erityinen syynsä. Poikani oli aivan hullusti rakastunut teidän Roosaanne, hän sai minut luopumaan kaikista säätyeroitusluuloistani ja rupeamaan puhemieheksi. Mutta kun hänelle kerroin, millä tavoin te minut karkoititte, pujahti hän aivan mielettömästi teidän taloonne tynnyriseppänä, voittaaksensa Roosan suosion ja vaikka ryöstämällä saada hänet sitte omaksensa. No! — te teitte hänet tuolla kelpo lyönnillänne terveeksi! Kiitos teille siitä, etenkin kun hän on löytänyt ylhäisen neiden, todellakin *sen* Roosan, joka hänen mielessään oikeastaan olikin jo alusta alkaen".

Rouva oli sillä välin suloisen lempeästi tervehtinyt morsianta ja pannut hänelle kaulaan kalliit helmet häälahjaksi.

"Katsos, hyvä Roosa", sanoi hän sitte ottaen aivan kuivaneen kukkaistertun kukoistavien kukkien seasta rinnaltaan, "katso, tässä ovat ne kukat, jotka sinä kerran annoit Konradilleni voittopalkinnoksi; uskollisesti säilytti hän niitä siihen asti, kun hän minut näki, silloin tuli hän sinulle uskottomaksi ja lahjoitti ne minulle; älä sentähden ole vihoissasi!"

Tumma puna kasvoillansa ja silmät ujosti maata kohti käännettyinä, sanoi Roosa: "ah, hyvä rouva, kuinka voittekaan niin puhua, kuinka olisikaan Konrad, aatelinen nuorukainen, voinut rakastaa minua, halpaa tyttöä. Te ainoastaan olitte hänen mielessänsä, ja kun minunkin nimeni on Roosa ja olen jotenkin teidän näköisenne, kosi hän minua, kuitenkin teitä tarkoittaen".

Toista kertaa oli hääjoukko kirkkoon lähtemässä, kun sisään astui nuorukainen, puettuna Italialaisten tavoin aivan mustaan samettinuttuun, kaulassa korea pitsikaulus ja kalliit kultaiset vitjat.

"Ah, Reinhold, rakas Reinholdini", huudahti Fredrik, syösten nuorukaisen syliin. Morsian ja Martti mestarikin riemuitsivat: "Reinhold, uljas Reinholdimme on tullut".

"Enkö sitä sinulle sanonut", virkkoi Reinhold, "rakas ystäväni, että kaikki vielä voisi käydä sinulle aivan hyvin? — Anna minunkin olla vieraana häissäsi, kaukaa olen tullut sitä varten, ja ikuisiksi muistoksi ripusta huoneesesi tämä taulu, jonka olen sinua varten maalannut". Samassa huusi hän jotakin ulos ovesta ja kaksi palvelijaa toi suuren kultakehyksisen kuvan, joka esitti Martti mestaria työhuoneessaan Reinholdin Fredrikin ja Konradin kanssa, miten he suurta tynnyriä valmistelevat ja Roosa astuu juuri sisään. Kaikki kummastelivat taideteoksen luonnollisuutta ja väriloistoa.

"No", sanoi Fredrik hymyillen, "tämä on varmaankin sinun näyteteoksesi tynnyriseppänä, minun on tuolla ulkona kuistissa, vaan kohta hankin minä toisenkin".

"Minä tiedän kaikki", sanoi Reinhold, "ja toivotan sinulle onnea. Pysy vaan oman taiteesi palveluksessa, joka sietää suuremman perheenkin, kuin minun ammattini!" —

Hääpöydässä istui Fredrik molempain Roosain keskellä, hänen vastassansa taas Martti mestari Konradin ja Reinholdin välillä. Herra Paumgartner täytti Fredrikin maljan piripinnaksi jalolla viinillä ja joi Martti mestarin ja hänen uljasten kisälliensä terveydeksi. Sitten kiersi malja ympäri, ensin herra Henrik von Spangenbergille ja hänen perästään kaikille mestareille järjestänsä, miten he pöydässä istuivat. Kaikki joivat Martti mestarin ja hänen reippaiden kisälliensä muistoksi.

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK MARTTI MESTARI JA HÄNEN KISÄLLINSÄ ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE

THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE

PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any

provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to

subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.